

پژوهش و فناوری در خدمت جهش تولید

نامه‌ی پژوهش

ویژنامه هفتگی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۹

روابط عمومی دانشگاه

هفته هشتاد و نهم پژوهش و فناوری

برنامه های استانی هفته پژوهش و فناوری ۱۳۹۹ (استان خوزستان)

- ۱- برگزاری زنگ پژوهش ساعت ۹ روز شنبه ۱۵ آذر در دبیرستان دخترانه شاهد رضوان (به صورت محدود و نامحدود با حضور حداقل افراد)
- ۲- تجلیل از دانش آموزان، معلمان و دانشجویان (به صورت محدود و نامحدود با حضور حداقل افراد)
- ۳- برگزاری نمایشگاه مجازی هفته پژوهش و فناوری
- ۴- تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر دانشگاه ها، مراکز تحقیقاتی و سازمان های استان
- ۵- تجلیل از دانشجویان پژوهشگر برتر استان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری
- ۶- برگزاری وبینارهای پژوهشی
- ۷- برگزاری مجازی نشست های نیازسنجی و نیازسناسی با کارشناسان صنایع
- ۸- برگزاری میزگردهای مجازی پژوهشی با حضور صاحب نظران فن
- ۹- تور مجازی رسانه ای (معرفی توانمندی های پژوهشی استان)
- ۱۰- برنامه تجلیل از فعالین عرصه روابط بین الملل دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی استان
- ۱۱- برگزاری مجازی کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره با موضوعیت پژوهش و فناوری
- ۱۲- رونمایی از کتب برجسته سال استان
- ۱۳- معرفی حامیان برتر پژوهشی از میان صنایع استان

www.msrt-expo.ir

prp.scu.ac.ir

زمان: ۱۵ الی ۲۰ آذر ماه ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: روابط عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز

مدیر مسئول و سردبیر: علی یاری

خبرنگار: فاطمه کریم زاده

عکاس: محمدرضا خبازان

طراح و صفحه آرا: هستی رستگاری

دکتر غلام حسین خواجه: دانشگاه شهید چمران اهواز از مدعیان اصلی انجام و اجرای پروژه‌های ملی در کشور است

دکتر غلام حسین خواجه
رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز

ورود دانشگاه به سایر پروژه‌های ملی وزارت نفت گردید و سال ۱۳۹۶ پروژه «اکتشاف نفت با استفاده از فناوری ژئوشیمی سطحی در دشت آبادان» به مبلغ ۱۵۰ میلیارد ریال به دانشگاه سپرده شد؛ همچنین سال ۱۳۹۷ پروژه‌ی «توسعه‌ی نرم‌افزاری فناوری طراحی پمپ‌های میله‌ای مکشی با کورس بلند» به مبلغ ۸۶ میلیارد ریال به دانشگاه داده شد. رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در سال ۱۳۹۸ نیز این دانشگاه مسئول انجام پروژه «کاربرد فلویید اینکلوژن در شناسایی مخازن نفتی» به مبلغ ۹ میلیارد ریال و انجام مطالعات جامع «ام. دی. پی میدان کوپال، مخازن آسماری و بنگستان» به مبلغ ۳۳ میلیارد ریال شده است؛ در همین سال بار دیگر درخواست ساخت و نصب یک دستگاه «پمپ میله‌ای مکشی یا کششی؟ برای میدان نفتی یاران» به مبلغ ۶۵ میلیارد ریال به دانشگاه داده شده است. خواجه در خصوص فعالیت‌های ارتباطی با صنعت دانشگاه شهید چمران اهواز در سال ۱۳۹۹ نیز بیان کرد: در این سال نیز پروژه‌ی «مشاور فناوریانه مطالعات جامع ازدیاد برداشت میدان تنگ بیجار و میدان‌های اقماری آن» به مبلغ ۵۰۰ میلیارد ریال و یک میلیون و هفتصد هزار یورو به دانشگاه شهید چمران اهواز سپرده شد که فازهای اجرایی این پروژه در قالب پنج بسته کاری و تا ۱۰ سال ادامه دارد.

وی با تقدیر از تمامی افرادی که در اجرای این پروژه مشارکت داشتند، خاطرنشان کرد: از هفته‌ی پژوهش سال قبل تاکنون در این دانشگاه بیش از ۵۵ طرح دیگر در بخش صنعت در دست اجرا است و ۱۵۲ قرارداد حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی به‌عنوان پروژه‌های تقاضامحور در دست مطالعه است.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز در بخش دیگری از صحبت‌های خود با ارائه آمار از فعالیت‌های علمی اعضای هیئت علمی این دانشگاه، اظهار کرد: ۳۱۳ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه در چاپ مقالات جی. سی. آر نقش داشته و حدود ۲۸۰ نفر دیگر تأثیری نداشته‌اند؛ همچنین ۶۷ درصد ارجاعات به ۱۰ درصد اعضای هیئت علمی تعلق دارد و ۶۱ عضو هیئت علمی دیگر هیچ مشارکتی در تولیدات علمی دانشگاه نداشته‌اند. همچنین ۱۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی فعالیت‌های ارتباطی با صنعت را حمایت کرده و در آن مشارکت داشته‌اند که این آمار برای دانشگاه چندان مناسب نیست که امیدواریم با تلاش هرچه بیشتر اعضای هیئت علمی و مشارکت همکاران در این عرصه به میزان درخور توجهی برسد.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: یکی از اهداف دانشگاه در سال‌های گذشته تقویت و توسعه‌ی ارتباط با صنعت بوده است که به همت مدیران پژوهشی و تلاش، توانایی و عزم جدی جمعی از همکاران، با سابقه‌ی درخشان این دانشگاه امروز می‌توانیم با افتخار اعلام بگوییم که دانشگاه شهید چمران اهواز در دوران طلایی ارتباط با صنعت و جامعه قرار دارد و از مدعیان اصلی انجام و اجرای پروژه‌های ملی در بزرگ‌ترین و تخصصی‌ترین صنایع کشور یعنی صنعت نفت و گاز است.

دکتر غلام حسین خواجه، بیان کرد: امسال به دلیل شیوع بیماری کرونا و ضرورت رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از برگزاری حضوری آیین گرامی داشت هفته‌ی پژوهش و فناوری و تجلیل از پژوهشگران برتر دانشگاه و دیدار با همکاران دانشگاهی محروم هستیم و ناگزیریم مانند بسیاری دیگر از برنامه‌های دانشگاه این هفته را به‌صورت مجازی برگزار کنیم. وی، افزود: وظیفه خود می‌دانم از تمامی دانشجویان، کارکنان و اعضای هیئت علمی دانشگاه که با وجود کمبودها، تحریم‌ها و بیماری کرونا ارتقا و اعتلای دانشگاه را با انجام فعالیت‌های شبانه‌روزی وجه همت خود قرار داده‌اند، صمیمانه تقدیر نمایم.

رئیس دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: دانشگاهیان شهید چمران اهواز با اعتمادبه‌نفس و اطمینان به توانایی‌های علمی و فنی خود ورود به پروژه‌های ملی را در سال ۱۳۹۵ با مشارکت در مناقصه ۱۲ قلم کالای اساسی وزارت نفت آغاز کردند.

خواجه، اضافه کرد: تا آن زمان ظرفیت‌های علمی و اجرایی این دانشگاه برای وزارت نفت ناشناخته بود که در یک فرآیند سخت چندین ماهه دانشگاه شهید چمران اهواز در رقابت با شرکت‌های بزرگ و مدعی خصوصی در حالی که هیچ‌کدام از دانشگاه‌های کشور در این مناقصه شرکت نداشتند، موفق شد پروژه‌ی ساخت پمپ‌های srp «پمپ‌های ازدیاد برداشت نفت» را به مبلغ ۲۵۰ میلیارد ریال برنده شود و با شایستگی در موعد مقرر و با رعایت تمامی استانداردها این پروژه اجرا و به وزارت نفت تحویل داده شده است.

وی، عنوان کرد: تحول به موقع این پروژه به وزارت نفت بارها و بارها موردستایش قرار گرفته و اجرای آن مقدمه‌ای برای

پژوهش و فناوری در خدمت جهش تولید

یادداشتی از: دکتر علی حقیقی
معاون پژوهش و فناوری دانشگاه

انتظار و اعتماد عمومی مسئولیت پژوهشگران را سنگین‌تر کرده است

حجت‌الاسلام والمسلمین شفیعی
مسئول دفتر نهاد مقام معظم رهبری دانشگاه

هفته‌ی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۹ که با شعار «پژوهش و فناوری در خدمت جهش تولید» نام‌گذاری شده است از ۱۵ تا ۲۰ آذر ماه در سرتاسر کشور برگزار می‌شود. انتخاب شعار امسال نیز بر اهمیت تحقیقات کاربردی تاکید دارد و به این مهم اشاره می‌نماید که فعالیت‌های پژوهشی و فناورانه در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی می‌بایست در خدمت صنعت و جامعه و رفع مشکلات کشور باشد. این مهم به‌ویژه در شرایط کنونی که تمام جهان متأثر از پاندومی کووید ۱۹- بوده و کشور عزیزمان تحت تحریم‌های بی‌رحمانه و بی‌سابقه‌ای قرار دارد بیش از پیش مورد توجه دانشگاهیان است. دانشگاه شهید چمران اهواز به‌عنوان دانشگاه مادر استان خوزستان، استانی با چالش‌های عظیم زیست محیطی، فرهنگی، امنیتی و اقتصادی در کنار فرصت‌های کم‌نظیری همچون صنایع نفت و گاز و پتروشیمی، کشاورزی، فولاد و صنعت آب و برق در تلاش است تا نقش‌آفرینی موثرتری در استان و کشور داشته باشد. افزایش تعداد و تنوع قراردادهای ارتباط با صنعت و جامعه، واگذاری چندین مگا پروژه و ماموریت‌های کلان از سوی صنعت نفت به دانشگاه، توسعه زیرساخت‌های مناسب برای فعالیت‌های پژوهشی و فناورانه، تأسیس مراکز خلاقیت و نوآوری، خدمات فناوری دانشگاه و نوآوری نفت، پژوهش‌شده میدانی و تجهیزات نفت و گاز و ارتقاء و تجهیز آزمایشگاه مرکزی گوشه‌ای از اقداماتی است که در دانشگاه طی چند سال گذشته صورت گرفته تا شرایط انجام تحقیقات کاربردی اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی بیش از پیش فراهم شود.

پژوهش و فناوری جنبه‌های مختلفی دارد و طیف وسیعی از تحقیقات علمی را شامل می‌شود که برون‌داد آن‌ها در قالب پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی، مقالات علمی، طرح‌های ارتباط با صنعت، اختراع و اکتشاف و فناوری عرضه می‌شود. امید است که تمام این تحقیقات در خدمت جامعه، جهش تولید و ارزش‌آفرینی هدایت شوند. از سوی دیگر آنچه ثمربخشی تلاش‌ها و تحقیقات دانشگاهیان را تضمین می‌نماید میل و اراده صنعت و جامعه در مراجعه به نهاد دانشگاه است. واقعیت آن است که با وجود رشد قابل توجه پژوهش و فناوری در دانشگاه‌های کشور از جمله دانشگاه شهید چمران اهواز و با وجود موفقیت‌های درخشانی که در تحقیقات کاربردی برای کشور حاصل شده؛ اما هنوز پیوند میان دانشگاه و صنعت رضایت‌بخش نیست و در بسیاری موارد شکننده است. دلایل متعددی را برای این نقیصه می‌توان

مسئول دفتر نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به اینکه انتظار و اعتماد عمومی مسئولیت پژوهشگران را سنگین‌تر کرده است، گفت: امروز نیز در عرصه‌ی مقابله با ویروس کرونا هستیم و مردم به آنچه علمای پزشکی می‌گویند احترام می‌گذارند و این نگاه جامعه به دانشگاه است. حجت‌الاسلام والمسلمین شفیعی با گرامیداشت فرارسیدن هفته پژوهش و فناوری، اظهار کرد: جا دارد فرارسیدن ایام پژوهش و تکریم پژوهشگری را به استادان، اعضای هیئت علمی و پژوهشگران دانشگاه تبریک عرض کنیم. وی افزود: برای دانشگاه شهید چمران اهواز با قدمت و سابقه‌ای در خود تحسین باید اهداف و افق بلندی پیش رو باشد که دسترسی به این افق، غیر از تلاشی خستگی‌ناپذیر میسر نمی‌شود. وی بیان کرد: اکنون نه از پژوهش و نه از آموزش بی‌نیاز نیستیم؛ امروز مسئله ما این نیست که آموزش بر پژوهش و یا پژوهش بر آموزش مقدم است، بلکه باید توجه داشت که آموزش در شان و فراخور محیط دانشگاهی بدون پژوهش دست‌یافتنی نیست. مسئول دفتر نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در اولویت‌بندی پژوهش نیاز به‌دقت بالایی داریم؛ اولویت‌بندی یعنی این که پژوهش، مدیریت و مهندسی شود و در رفع تنگناهای اجتماعی و مقابله با عوارض و مشکلات مؤثر باشد.

وی تصریح کرد: اینکه نفس پژوهش امر پسندیده‌ای است جای خود؛ اما با توجه به محدودیت فرصت‌ها و کمبود امکانات باید اولویت‌بندی در دستور کار قرار گیرد. حجت‌الاسلام والمسلمین شفیعی گفت: باید قدر جامعه‌ای که دانشگاه را بزرگ می‌دارد و برای دانشگاه ارج قائل است را دانست و جامعه را از دستاوردهای پژوهشی بهره‌مند کرد.

مسئول دفتر نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در سال‌هایی که مشکلات تنفسی در جامعه مطرح بود و مشخص نبود که این تنگی نفس مستند به کاشت برخی از درخت‌ها و یا عوامل دیگری است از دو دانشگاه شهید چمران اهواز و علوم پزشکی جندی‌شاپور خواسته شد این مشکل را به‌صورت علمی موردبررسی قرار دهند. حجت‌الاسلام والمسلمین شفیعی در پایان، عنوان کرد: برای پژوهشگران دانشگاه آرزوی سربلندی دارم و امید است برگزیده شدن آن‌ها چراغ راهی برای نسل جوان اساتید و هیئت علمی باشد تا با تاسی به پیشکسوتان و پیشروان عرصه پژوهش تلاشی درخور را ارائه کنند.

ارزیابی پژوهشگران و فناوران برتر سال ۱۳۹۹ بر اساس فعالیت‌های پژوهشی سه‌ساله

دکتر علیرضا کیاست
مدیر امور پژوهش و فناوری دانشگاه

مدیر پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز به تشریح نحوه‌ی انتخاب پژوهشگران و فناوران برتر سال ۱۳۹۹ در این دانشگاه پرداخت.

دکتر علیرضا کیاست، بیان کرد: هفته‌ی پژوهش و فناوری امسال با شعار «پژوهش و فناوری در خدمت جهش تولید» برگزار می‌شود که با تشکیل کمیته‌ی علمی، کار انتخاب پژوهشگران و فناوران برتر امسال که از بخش‌های مهم برنامه‌های این هفته است، انجام شده است. وی افزود: براساس مصوبات کمیته‌ی علمی هفته‌ی پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز، پژوهشگران و فناوران براساس فعالیت‌های پژوهشی سه سال گذشته (از ابتدای مهرماه ۱۳۹۶ تا پایان شهریورماه ۱۳۹۹) مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند.

مدیر امور پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: پژوهشگران و فناوران برتر امسال در محورهای «علوم انسانی»، «علوم پایه»، «دام‌پزشکی»، «کشاورزی»، «فنی‌مهندسی»، «هنر و معماری»، «پژوهش کاربردی»، «برترین مجله از نظر پیشرفت Q و I_f (اخذ نمایه ISI و یا SCOPUS) و موفقیت در ارزیابی سالانه مجلات توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری»، «عضو هیئت علمی بازنشسته»، «دانشجویان تحصیلات تکمیلی»، «شرکت فناور برتر» و «سازمان حامی پژوهش»، معرفی می‌شوند.

کیاست خاطر نشان کرد: براساس تصمیم کمیته‌ی علمی و به منظور ارج نهادن به فعالان حوزه‌ی بین‌الملل دانشگاه، معرفی «برترین گروه آموزشی براساس تعاملات بین‌المللی و جذب دانشجویان خارجی» و «فعال‌ترین عضو هیئت علمی در تعاملات بین‌المللی و راهنمایی دانشجویان خارجی» نیز به محورهای امسال افزوده شده است.

وی عنوان کرد: از جمله مهم‌ترین شاخص‌های انتخاب پژوهشگر برتر امسال می‌توان به «نقش‌آفرینی موثر در تولید علم»، «نقش پژوهشگر در ارتباط با صنعت و جامعه و داشتن طرح‌های پژوهشی داخلی یا خارجی و تقاضامحور با کارفرمای معتبر»، «نقش پژوهشگر در حل مشکلات یا رفع نیازهای کشور»، «فعال‌بودن پژوهشگر در عرصه‌های بین‌المللی و مجامع علمی و بین‌المللی و ثبت اختراع، اکتشاف و ابتکار»، اشاره کرد.

مدیر امور پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: هم‌چنین مهم‌ترین شاخص‌های انتخاب فناور نیز شامل «نقش طرح فناور در حل مشکلات یا رفع نیازهای کشور»، «میزان فروش محصول فناور و میزان صادرات محصول»، «میزان تقاضا برای محصول از بازار هدف»، «سطح آمادگی فناوری و میزان پیچیدگی نوآوری محصول و نقش‌آفرینی موثر فناور در کارآفرینی و اشتغال» است.

کیاست در پایان بیان کرد: آیین گرامی‌داشت هفته‌ی پژوهش و تجلیل از پژوهشگران و فناوران برتر دانشگاه شهید چمران اهواز دوشنبه ۱۷ آذرماه ساعت ۱۰ صبح به‌صورت مجازی برگزار می‌شود.

بر شمرد که از آن جمله اقتصاد دولتی (وابسته بودن هر دو نهاد دانشگاه و صنایع بزرگ به دولت)، بودجه‌های کم پژوهشی دستگاه‌های اجرایی، عدم اهتمام و باور برخی مسئولان و کارشناسان در دستگاه‌های اجرایی به امر پژوهش و ارتباط با دانشگاه، عدم تعریف مناسب و هدفمند موضوعات پژوهشی و در پی آن عدم عملیاتی نشدن نتایج تحقیقات و تجربیات ناموفق صنایع در ارتباط با دانشگاه‌ها در برخی از قراردادهای پژوهشی از مهم‌ترین چالش‌ها هستند. بدون تردید در کنار این موارد دانشگاه هم نقایص و کمبودهای خود را می‌پذیرد و لازم است برای رفع آنها تلاش کند. با اینحال، تردیدی نیست که باوجود همه این چالش‌ها و مشکلات شناخته شده و ناشناس در راه ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه، باید برای تحکیم آن کوشید و آینده آموزش عالی و صنعت کشور راهی جز ارتباط نزدیک و هدفمند با یکدیگر نخواهند داشت. این مهم از ماموریت‌های ویژه‌ی دانشگاه شهید چمران اهواز در حوزه معاونت پژوهش و فناوری است که دست کم از یک‌دهه پیش آغاز شده و تلاش روز افزون همکاران دانشگاهی به جد پیگیری خواهد شد. هم‌چنین این هفته فرصت مغتنمی است تا ضمن برگزاری نشست‌های تخصصی و سمینارهای علمی و برنامه‌های نیازسنجی پژوهشی و گرامی‌داشت هفته‌ی پژوهش و فناوری، از پژوهشگران و فناوران برتر دانشگاه نیز تقدیر به عمل آید و بدین‌وسیله از تلاش‌ها و زحمات همکاران و دانشجویان پژوهشگر و فناور که سهم چشم‌گیری در ارتقاء جایگاه دانشگاه در مجامع علمی ملی و بین‌المللی داشته‌اند تجلیل شود. در نهایت ضمن آرزوی سلامتی و سعادت برای همه‌ی دانشگاهیان و تلاشگران عرصه‌ی علم و دانش، هفته‌ی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۹ را گرامی می‌داریم.

هفتگی

پژوهش و فناوری

پژوهش و فناوری در خدمت جهش تولید

۱۵ تا ۲۰ آذرماه ۱۳۹۹

مدرسه، دانشگاه و دستاوردهای پژوهش و فناوری

پژوهش و فناوری: مشارکت ملی

پژوهش، فناوری و جهش تولید

بزرگداشت پژوهشگران، فناوران برتر
و حامیان برگزیده‌ی پژوهش و فناوری

پژوهش، فناوری و علوم انسانی

پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی علمی

روز پژوهش

وحدت حوزه و دانشگاه

۹۹/۹/۱۵

۹۹/۹/۱۶

۹۹/۹/۱۷

۹۹/۹/۱۸

۹۹/۹/۱۹

۹۹/۹/۲۰

شنبه

یکشنبه

دوشنبه

سه‌شنبه

چهارشنبه

پنجشنبه

انعقاد ۱۳ تفاهم‌نامه‌ی همکاری با سازمان‌ها و ادارات استان از سال ۱۳۹۸ تاکنون

دکتر یوسف تمثیلیان
مدیر امور آزمایشگاه‌های دانشگاه

تمثیلیان در خصوص خرید تجهیزات در سطح دانشگاه و منطقه ۱۰ نیز، افزود: در سال ۱۳۹۹ مدیریت آزمایشگاه‌های دانشگاه با وجود مشکلاتی از قبیل تحریم و نوسان قیمت ارز موفق به خرید دو تجهیز با فناوری پیشرفته شامل «میکروسکوپ الکترونی روبشی نشر میدانی» (FESEM) و «کروماتوگرافی مایع» با کارایی پیشرفته (HPLC) شد. همچنین مدیریت امور آزمایشگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز نقش مؤثر و بسزایی در یکپارچه‌سازی دانشگاه‌ها، جلوگیری از خرید تجهیزات مشابه و ارائه کمک و مشاوره به سایر دانشگاه‌ها در فرآیند خرید تجهیزات از محل پژوهانه داشته است.

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با اشاره به گسترش خدمات آزمایشگاهی مشاوره‌ای و دستگاہی در آزمایشگاه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: از ابتدای سال ۱۳۹۸ آزمایشگاه مرکزی آمادگی کامل خود را برای ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه مشاوره‌ی اخذ گواهی تأیید صلاحیت ۱۷۰۲۵، طرح‌های توسعه‌ای و تحقیقات بازار، تجاری‌سازی خدمات آزمایشگاهی و... برای سایر آزمایشگاه‌های سطح دانشگاه و استان اعلام کرد.

مدیر امور آزمایشگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز، تصریح کرد: همچنین، با افزوده شدن تجهیزاتی از قبیل رفرکتومتر، دستگاه اندازه‌گیری زاویه تماس، آنالیزور آب، پرینتر سه‌بعدی و ویسکومتر لوله موئینه خدمات دستگاہی این آزمایشگاه در زمینه‌های مختلفی از جمله مهندسی سطح، گسترش یافته و در حال حاضر انواع تجهیزات با فناوری پیشرفته، تجهیزات تخصصی و عمومی موجود در این آزمایشگاه آماده خدمات‌رسانی به مشتریان است.

تمثیلیان درباره همکاری در راستای مبارزه با بیماری ویروسی کرونا (COVID-۱۹) در این آزمایشگاه، گفت: ساخت ژل ضدعفونی با استفاده از فرمولاسیون استاندارد، آزمون نمونه‌های الکل ارسالی از طرف معاونت پشتیبانی دانشگاه به صورت کیفی، ارائه خدمات آزمایشگاهی در محل این آزمایشگاه به دانشجویان بومی در حال تحصیل در سایر دانشگاه‌های سراسر کشور و صدور مجوز دوره کارآموزی برای دانشجویان متقاضی از جمله اقدامات انجام شده است.

مدیر امور آزمایشگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: از سال ۱۳۹۸ تاکنون ۱۳ تفاهم‌نامه‌ی همکاری میان این آزمایشگاه با سازمان‌ها و ادارات استان خوزستان، منعقد شده است.

دکتر یوسف تمثیلیان به مناسبت هفته پژوهش و فناوری با اشاره به دریافت و انجام بیش از پنج هزار نمونه در این آزمایشگاه از هفته پژوهش سال قبل تاکنون، بیان کرد: در این مدت درآمدزایی آزمایشگاه مرکزی دانشگاه رشد سه برابری داشته است.

وی اشاره کرد: آزمایشگاه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز شامل آزمایشگاه «طیف‌سنجی»، آزمایشگاه «میکروسکوپی»، آزمایشگاه «مواد غذایی و خوراک دام و طیور» (آزمایشگاه همکار سازمان ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران)، آزمایشگاه «کروماتوگرافی»، آزمایشگاه «لایه نشانی/مهندسی سطح/خواص مواد» است که در هر پنج بخش به درون و بیرون از دانشگاه خدمات‌رسانی می‌کند.

مدیر امور آزمایشگاه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز، در خصوص استقرار سیستم مدیریتی و اخذ گواهی‌نامه ISO/IEC ۱۷۰۲۵ در آزمایشگاه مرکزی دانشگاه، اظهار کرد: آزمایشگاه مرکزی سال ۱۳۹۸ موفق به طرح‌ریزی، استقرار و اجرای کامل سیستم مدیریت کیفیت بر اساس استاندارد ISO ۱۷۰۲۵ شد و بهمن‌ماه همین سال نیز مورد ممیزی گروه ارزیابی مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران قرار گرفت و با ارائه عملکردی قابل قبول از سوی آزمایشگاه بدون عدم انطباق بحرانی موفق به دریافت گواهی‌نامه تأیید صلاحیت ISO/IEC ۱۷۰۲۵ از بالاترین مرجع تأیید صلاحیت در کشور شد.

وی، خاطر نشان کرد: این آزمایشگاه تنها مرکز دولتی در جنوب غرب کشور است که موفق به دریافت این صلاحیت در زمینه‌ی غذایی و کشاورزی شده است؛ طبق این گواهی‌نامه‌ها، آزمایشگاه مرکزی قادر به انجام آزمون‌های فلزات سنگین با دستگاه جذب اتمی (AAS)، آفلاتوکسین، میکوتوکسین، و مواد افزودنی خوراکی با استفاده از دستگاه کروماتوگرافی مایع با کارایی پیشرفته (HPLC) در حوزه‌ی آزمون نمونه‌های مواد غذایی و خوراک دام و طیور شامل نمونه‌های گندم، ذرت، برنج و کنجاله سویا، انواع کنسرو، نوشابه‌های گازدار، شیر، ماست، دوغ و خامه و... است.

پژوهش، محور فعالیت‌های جوامع توسعه یافته

یادداشتی از: دکتر محمود شفاعی بجستان
عضو هیئت علمی دانشگاه

پژوهش یکی از محورهای مهم فعالیت جوامع توسعه یافته است که منجر به پیشرفت، خودکفائی، استقلال واقعی و رفاه عمومی می شود. پژوهش بدون تردید نیروی محرک توسعه در همه حوزه ها است و باوجود اذعان همه‌ی مسوولان کشور به اهمیت پژوهش، این حوزه در عمل مورد توجه قرار نگرفته است. اولین نیاز پژوهش وجود نیروی محقق و سپس اعتبارات و ساختار بدون پیچیدگی های بوروکراسی است.

دانشگاه ها از جمله مراکزی هستند که با داشتن محقق، امکانات و ساختار لازم می توانند در خدمت پژوهش برای توسعه کشور باشند ولی متأسفانه به دلیل گسست، بین بخش اجرا و دانشگاه چنین شرایطی هنوز فراهم نشده است؛ هفته‌ی پژوهش در درجه نخست فرصت مغتنمی را فراهم می کند تا ارتباط بین جامعه، دانشگاه‌ها، دستگاه‌های پژوهشی و اجرایی ارتقا یابد. علاوه بر این، ساختار موجود در دانشگاه های ایران آموزش محور است و هرچند که پویایی و بخش مهمی از وظایف اعضای هیئت علمی باید انجام پژوهش در راستای توسعه‌ی همه جانبه از جمله آموزش باشد ولی به دلیل مقررات و آیین نامه های بالادستی و ساختار اداری پیچیده، فعالیت پژوهشی بسیاری از اعضای هیئت علمی تنها ارتقای شغلی آن‌ها تنزل پیدا کرده است.

در چنین شرایطی و باوجود محدودیت های بسیار، پژوهش‌های هدفمند هنوز در دانشگاه ها انجام می شود که نیازمند حمایت همه جانبه از سوی مسوولان است. معرفی این پژوهشگران در هفته‌ی پژوهش می تواند علاوه بر شناخت بیشتر آن‌ها به جامعه، کمک کند که هم با دل گرمی به فعالیت های خود ادامه دهند و هم منجر به تشویق سایرین به خصوص هیئت علمی‌های جوان به امر پژوهش گردد.

برای رسیدن به این اهداف عالی‌الیه البته لازم است تا برای محققان انگیزه های قوی مانند برقراری خط اعتباری بلندمدت فراهم شود و گرنه با دادن کارت اعتباری یک میلیون تومان نه تنها چنین اهداف دست نیافتنی است، بلکه صرفاً منجر به بی انگیزگی به امر پژوهش برای توسعه‌ی کشور خواهد شد.

از آذرماه سال قبل تاکنون ۲۵ عنوان کتاب چاپ نخست در اداره چاپ و انتشارات دانشگاه منتشر شد

علی شفیعی سرارودی
رئیس اداره چاپ و انتشارات دانشگاه

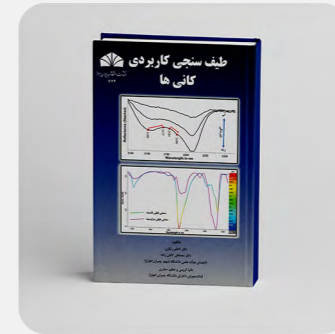
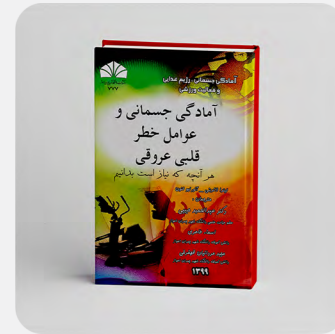
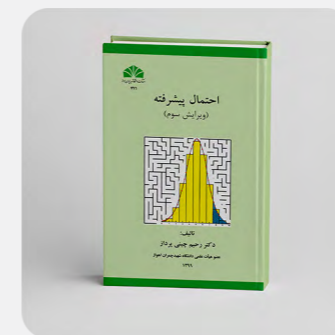
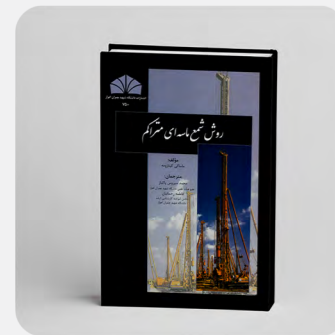
رئیس اداره چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در یک سال گذشته (آذرماه سال قبل تا امسال) ۲۵ عنوان کتاب، چهار عنوان مجلات علمی- پژوهشی، شش عنوان ویژه‌نامه و شش عنوان سالنامه‌ی آماری و خبرنامه در انتشارات دانشگاه منتشر شده است.

علی شفیعی سرارودی، اظهار کرد: ارائه خدمات یکپارچه انتشار و چاپ کتاب طبق مصوبات دانشگاه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و توزیع و فروش کتاب‌های انتشار یافته دانشگاه به روش مستقیم و ارسال پستی به سراسر کشور از فعالیت‌های اداره چاپ و انتشارات دانشگاه در یک سال قبل است.

وی افزود: با توجه به شیوع بیماری کرونا و تأثیر آن بر فعالیت‌های این واحد، خدمات نشر و چاپ کتاب چاپ نخست نسبت به سال قبل دو برابر شده است؛ همچنین به منظور ارتقا کیفی محصولات چاپی با وجود افزایش قیمت مواد مصرفی چاپ و کاهش بودجه مراکز دولتی، تولید کتاب‌ها، ویژه‌نامه‌ها و سالنامه‌های با تصاویر رنگی، و چاپ کلیه‌ی سفارش‌های چاپی واحدهای دانشگاه افزایش قابل توجهی داشته است.

رئیس اداره چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، خاطر نشان کرد: در بهمن ماه سال قبل از بین صدها عنوان کتاب گروه علوم کاربردی در سطح کشور، کتاب «انگل‌های ماهی (پاتوبیولوژی و محافظت)»، تألیف پاتریک ت. ک. وو و کورت بوچمن و ترجمه دکتر رحیم پیغان، دکتر مریم دادار و دکتر تکاور محمدیان، از دانشگاه شهید چمران اهواز، به عنوان کتاب شایسته‌ی تقدیر دوره‌ی سی و هفتم جایزه کتاب سال انتخاب شد. شفیعی در بخش دیگری از صحبت‌های خود عنوان کرد: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز (جندی شاپور سابق) سال ۱۳۴۸ باهدف چاپ و نشر آثار علمی اساتید دانشگاه و ارائه خدمات چاپ به سایر واحدهای تابعه دانشگاه در مهمان‌سرای دانشگاه راه اندازی شد. وی، گفت: انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز در کنار سایر ناشران کشور با چاپ و نشر ۷۸۰ عنوان اثر ارزشمند علمی از اساتید دانشگاه، بخشی از گسترش و نشر علم و فرهنگ را برعهده گرفته و سهمی در غنای علمی کشور داشته است. رئیس اداره چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، بیان کرد: برخی از این آثار ارزشمند اساتید، علاوه بر اینکه در سال‌های متمادی به عنوان کتاب سال برگزیده شده‌اند، در سطح جامعه‌ی علمی کشور به ویژه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به عنوان منبع درسی معرفی شده‌اند.

شفیعی سرارودی در پایان عنوان کرد: انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز در دوران دفاع مقدس به طور فعال و ویژه برای چاپ و تکثیر فرم‌های مورد نیاز با ارگان‌های نظامی و دولتی همکاری داشته و در این مدت آنچه را که در توان داشت در خدمت به نظام بکار گرفته است و ثمره این فداکاری‌ها تقدیم دو شهید والا مقام به نام‌های شهید احمد توحیدی فر (مسئول لیتوگرافی) و شهید حسن رضایی (مسئول واحد تکثیر) بوده است.

پژوهش، فن‌آوری و جهش تولید

یادداشتی از: دکتر یعقوب اندایش
عضو هیئت علمی دانشگاه

این دو کشور و بدتر شدن وضعیت ایران، در سال ۲۰۱۲م، رتبه ایران از این دو کشور فاصله زیادی گرفته است. بر اساس تحقیقات صورت گرفته، ایران در سال ۲۰۱۲ از لحاظ اقتصاد دانش‌بنیان در میان ۱۴۶ کشور مورد بررسی بانک جهانی، رتبه ۹۶ را کسب کرده است. وضعیت ارکان چهارگانه اقتصاد دانش‌بنیان در ایران بیان می‌کند که ایران از لحاظ آموزش، نوآوری و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در سطح متوسط قرار دارد؛ اما از لحاظ اداری و انگیزشی در شرایط نامطلوبی است که نتوانسته است دانش نظری و علمی را به دانش کاربردی و تولیدی تبدیل کند.

بنا بر آمار منتشرشده‌ی وزارت صمت، جایگاه ایران در میان کشورهای منطقه و نیز کشورهای منتخب، از نظر شاخص پیچیدگی اقتصادی در سال ۲۰۱۶، نشانگر میزان پایین دانش‌بنیان بودن محصولات ایرانی و نیز سطح پایین استفاده از دانش در تولیدات اقتصادی کشور است. در سال ۲۰۱۶، رژیم اشغالگر قدس با کسب رتبه ۲۹ از میان ۱۲۷ کشور مورد بررسی، نخستین کشور منطقه از نظر شاخص پیچیدگی اقتصادی و ترکیه، با کسب رتبه ۴۳، دومین کشور از این منظر بوده است. سومین اقتصاد منطقه از نظر شاخص پیچیدگی اقتصادی در سال ۲۰۱۶م، لبنان بوده که جایگاه ۴۴ از میان ۱۲۷ کشور مورد بررسی را به خود اختصاص داده است.

در این بررسی، ایران جایگاه ۱۴ را از میان ۲۰ کشور منطقه به خود اختصاص داده است و این در حالی است که کشورهای هم‌چون «امارات متحده عربی، مصر، گرجستان، عمان، کویت، قطر و قزاقستان»، جایگاه‌های بهتری در قیاس با ایران به خود اختصاص داده‌اند.

شاخص دیگر، شاخص نوآوری است. شاخص نوآوری جهانی، هر ساله اقتصادهای جهان را بر اساس قابلیت نوآوری آن‌ها رتبه‌بندی می‌کند. این شاخص متشکل از ۷ رکن و ۲۱ بخش و ۸۰ زیر بخش که به دو گروه ورودی و خروجی، تقسیم می‌شوند و هدف آن دست یافتن به جنبه‌های چندبعدی نوآوری است. در سال ۲۰۲۰، رتبه ایران در این شاخص در بین ۱۳۱ کشور رتبه ۶۷ بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۹ م شش پله سقوط کرده است. در این سال در مجموع در شاخص ورودی‌های نوآوری رتبه ۹۰ و در خروجی‌های نوآوری، رتبه ۵۰ را کسب کرده‌ایم و این به منزله عدم ارتباط تحقیقات و پژوهش‌ها با برون‌دادها است. با وجود اینکه طی دو دهه گذشته در شاخص‌های پژوهشی دانشگاهی، آمارها حاکی از افزایش محسوس تحقیقات و پژوهش‌هاست اما این شاخص‌های اقتصادی که با علم و فن‌آوری ارتباط دارند، بیانگر ناکامی کشور ما در به‌کارگیری علم و پژوهش در جهت جهش تولید بوده است که در ادامه به ذکر برخی دلایل آن اشاره می‌شود.

روز سوم هفته پژوهش به نام «پژوهش، فن‌آوری و جهش تولید» نام‌گذاری شده است. این نام‌گذاری از درجه اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. اندازه و کیفیت تولید یک کشور منتج به رفاه شهروندان آن می‌شود. بی‌شک مسیر جهش تولید نیز از به‌کارگیری روش‌های علمی، پژوهش هدفمند، سیاست‌گذاری علمی مناسب و بهینه، بهبود کیفیت دانش و مهارت، نوآوری و فناوری در روش‌های تولید و توزیع و تنظیم سایر شرایط اثرگذار بر به‌کارگیری علم و پژوهش، به‌نحوی که روش‌های علمی بتوانند بدون محدودیت و در یک فضای انگیزشی پیاده شوند تا بتوانند سودمند واقع شوند.

کاربرد پژوهش در جهش تولید و جایگاه ایران

شکی نیست کشورهای پیشرفته که به جایگاه کنونی رسیده‌اند، اصل توجه خود را بر دانش‌محوری اقتصاد گذاشته‌اند و از جایی شروع کرده‌اند و امروزه کشوری که دارای شاخص پیچیدگی اقتصادی بالاتری است پیشرفته‌تر است. اقتصادی که محصولات پیچیده تولید می‌کند، پیچیده است. پیچیدگی یعنی اندازه دانش به‌کار گرفته‌شده در تولید.

بر اساس دو شاخص، «شاخص پیچیدگی اقتصادی» و «شاخص چشم‌انداز پیچیدگی» که نتیجه تحقیق علمی دانشگاه‌ها و موسسه فناوری ماساچوست است، مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده میزان توسعه‌یافتگی هر کشوری، میزان دانش شکل‌گرفته در آن کشور است که در عمل و تجربه به‌کار گرفته شده باشد. تنوع محصولات یک کشور و ارزش کالاهایی که صادر می‌کند می‌تواند شاخصی برای اندازه پیچیده بودن اقتصاد باشد که البته ارزش منابع طبیعی، خام فروشی و مواد معدنی مثل طلا و الماس که دانش بالایی لازم ندارند به‌شمار نمی‌آوردند. کالاهایی که عده کمی از کشورها تولید می‌کنند پیچیده و منحصر به فرد هستند. شاخص پیچیدگی و چشم‌انداز پیچیدگی می‌تواند میزان رشد اقتصادی را تا حد زیادی پیش‌بینی کند و درآمد سرانه کشورها ارتباط مستقیم و معنی‌داری با این شاخص دارند.

رتبه ایران در شاخص پیچیدگی اقتصادی در ۵۶ سال گذشته بدتر شده و از رتبه ۶۴ در سال ۱۹۶۴م به رتبه ۱۱۰ در سال ۲۰۱۲م و پس از آن در جایگاه‌های بدتری واقع شده است. مقایسه رتبه شاخص پیچیدگی اقتصادی ایران با کشورهای کره جنوبی، ترکیه، مالزی، پاکستان و مصر، طی پنجاه سال اخیر نشان می‌دهد رتبه پیچیدگی اقتصادی کشورهای ایران، مصر و پاکستان بدتر شده و در مقابل، رتبه کشورهای کره جنوبی، مالزی و ترکیه بهبود یافته است. حتی رتبه ایران نسبت به کشورهایمانند پاکستان و مصر که معمولاً از بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی زیادی برخوردارند، همواره بدتر بوده است. همچنین با اینکه رتبه پیچیدگی اقتصادی ایران در سال ۱۹۶۴م به کشورهای مالزی و ترکیه نزدیک بوده است، اما در پنجاه سال گذشته با بهبود رتبه

مهم‌ترین آفت در این باره، شعار محور شدن و شاخص سازی و در نتیجه مواجه شدن با شاخص‌های در ظاهر بسیار خوب؛ اما بی‌اثر و غیر مؤثر است که نه تنها منابع را هدر می‌دهد بلکه انگیزه‌ها را از بین می‌برد و کلاً نظام انگیزشی پاداش و تنبیه را ساقط می‌کند.

دلیل اصلی شعار محورگونه شدن چیست؟ دلیل اصلی آن به نظام اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی و فرهنگی یک جامعه بر می‌گردد. این نظام‌ها رابطه تنگاتنگی با همدیگر دارند و اصلاح یکی بدون دیگری هم امکان‌پذیر نیست. در نظام اقتصادی مؤلفه‌های مالکیت، مدیریت، نظام انگیزشی، نظام پاداش و تنبیه، نظام بهره‌وری، اثربخشی، ارتباط دولت و بخش خصوصی، اندازه دولت و کیفیت حکمرانی، ارتباط افراد در دولت و بخش خصوصی و ارتباط آن‌ها، ارتباط با دنیای خارج و... مهم و اثرگذار بر چگونگی به‌کارگیری علم و پژوهش در اقتصاد هستند. قوانین و مقررات رسمی، غیررسمی، نرم‌ها، عرف، عادات، رفتارها، شیوه حاکمیت و حکمرانی، شایسته محوری، نحوه ارتباط و... نیز می‌تواند هم بر پیشرفت علم و کیفیت آموزش و پژوهش اثرگذار است و هم بر به‌کارگیری آن.

در اقتصاد «انگیزه» یک موتور محرک محسوب می‌شود و از این رو، برای جهش تولید نیز باید انگیزه‌ها را تحریک کرد. انگیزه نیز به منافع افراد بستگی دارد. منافع ممکن است لحظه‌ای، کوتاه‌مدت و بلندمدت، مادی، غریزی (لذت از پذیرش اجتماعی، لذت از قدرت و...)، معنوی و... باشد و بستگی به جوامع مختلف دارد که کدام نوع از منافع بیشتر مدنظر افراد باشد. در سطح فردی فرضاً یک نفر فقط می‌خواهد رئیس باشد و حکمران و از آن لذت می‌برد و دنبال منفعت شخصی نیست. یک نفر فقط دنبال نام و شهرت، یک نفر از نوع‌دوستی و کمک لذت می‌برد و فرد دیگر دنبال منفعت مادی خود است. باید منفعت غالب را شناسایی نمود و بر اساس آن سعی شود انگیزه‌ها را در جهت هدف سیاست‌گذار، تحریک نمود. اگر منفعت مادی انگیزه غالب است باید سازوکارها، فرایندها، نظام پاداش و تنبیه، قوانین و مقررات، نحوه ارتباط بخش دولتی و خصوصی، تضاد، تعارض و برخورد منافع را به‌گونه‌ای اعمال و تنظیم نمود که به‌کارگیری انگیزه‌ها در جهت اهداف بهینه اجتماعی، رشد تولید و توسعه باشد.

وقتی منبع پاداش و تنبیه از بخش خصوصی باشد، بذل و بخشش منابع عمومی و دولتی وجود نداشته باشد، بخش خصوصی به دنبال استخدام فرد و یا سرمایه‌ای است که بتواند حداکثر سودآوری را از آن داشته باشد و لذا بهترین‌ها استخدام می‌شوند و چون نظام انگیزشی، شایسته محوری و بر اساس پاداش و تنبیه مناسب است افراد نیز سعی می‌کنند بیشترین تولید را برای بخش خصوصی استخدام‌کننده داشته باشند. در قرن حاضر، در جامعه‌ای که بخش عمومی و دولتی گسترده و انحصار وجود دارد، نمی‌توان انتظار داشت که رقابت ایجاد گردد و نظام بهره‌وری و تولید بهینه شود. چرا که مدیریت و مالکیت اگر از هم جدا باشند، مدیر تلاش خود را برای عملکرد بهینه سازمان انجام نمی‌دهد و ممکن است بذل و بخشش داشته باشد، تبادل منافع انجام دهد، چشم‌پوشی کند، کم‌کاری کند، درست جای خود ننشسته باشد و قابلیت علمی و توانایی مناسبی را نداشته باشد؛ ولی بخش خصوصی به دنبال بهترین عملکرد است شایسته انتخاب می‌کند و بهینه عمل می‌کند.

بنابراین فربهی بخش دولتی و حکمرانی نامناسب (سیاست‌زدگی، حرف مدیریتی و نه عمل‌گرایی، عدم شایسته‌محوری، دموکراسی نامناسب در سطوح اداری، عدم توجه به بهینگی منافع اجتماعی و تعارض منافع گسترده انواع سطوح مدیریتی که در انتصابات و واگذاری مدیریت به آن توجه نمی‌شود، عدم پاسخگویی و توجه به خواسته‌های تجمیع شده مردم و...) و ناکارآمدی می‌تواند ریشه همه این مسائل باشد که منجر به نظام انگیزشی گردیده که نتیجه آن شعار محور گونه شدن علم و پژوهش و غیر اثربخش شدن آن شده است. در این بین حتی اگر قوانین و مقررات اصلاح شوند، طولی نمی‌کشد که راه‌های شاخص سازی و ظاهر جلوه‌نمایی ظهور می‌کنند که ریشه اصلی آن به عدم ارتباط مالکیت و مدیریت در بخش دولتی برمی‌گردد که در کنار عدم پاسخگویی، دموکراسی، شفافیت، حکمرانی خوب منجر به انحراف از هدف بهینه سیاست‌گذار خواهد شد. در بخش آموزش و پژوهش، نگره‌های ایدئولوژیک و سیاسی نیز بر محدودیت‌ها می‌افزاید.

حداقل انتظاری که وجود دارد این است که با بهبود کیفیت حکمرانی بتوان به‌صورت تدریجی به برخی مسائل چیره شد؛ اما برای اثرگذاری پایدار پژوهش بر تولید، نیازمند اصلاح ساختار نظام‌های اقتصادی، سیاسی، حقوقی و... است تا بتواند نظام انگیزشی را همسو با اهداف بهینه اجتماعی کند.

در خدمت صنعت

بر فراز دانش

پمپ میله‌ای مکشی فراز ۳۵۰

☑️ اشتغال‌زایی برای بیش از ۱۳۵ نفر

☑️ چهارمین کشور تولید کننده در جهان

☑️ برداشت بیش از ۱۲۰۰ بشکه در روز

☑️ ۷۰ درصد هزینه تولید کمتر از نمونه خارجی

دانشگاه شهید چمران اهواز

شرکت فراز نوین اندیش اروند

پژوهش و فناوری، مشارکت ملی

یادداشتی از: دکتر حسین ملانفت
عضو هیئت علمی دانشگاه

آن پیرفیت دانشمند علوم اجتماعی در دیباچه اثر دسته جمعی و مشارکت چیست می نویسد: مشارکت مورد مشورت قرار گرفتن موضوعات مهم ملی قبل از تصمیم گیری را گویند به نحوی که اظهار نظر شخصی و اعمال مراقبت در جریان اجرایی این تصمیم و تحول نتایج آن امکان داشته باشد. مشارکت اجتماعی را می توان «فرایند سازمان یافته ای تعریف کرد که افراد جامعه به صورت آگاهانه، داوطلبانه و جمعی با در نظر گرفتن هدف های معین و مشخص، که موجب سهیم شدن در منابع قدرت می شود، در آن شرکت می کنند» تعریف کرد. یا مشارکت اجتماعی به آن دسته از فعالیت های ارادی دلالت دارد که از طریق آن اعضای یک جامعه در امور محله، شهر و روستا به طور مستقیم یا غیرمستقیم در شکل دادن حیات اجتماعی مشارکت دارند.

برخی از مشکلات ساختاری و عملکردی برنامه های توسعه ناشی از نارسایی هایی است که در این حوزه داریم، به خصوص اگر این نکته را در نظر بگیریم که قسمت بزرگی از هزینه های اجرایی شدن طرح ها را به طور مستقیم و غیرمستقیم مردم پرداخت می کنند، موضوع مشارکت مردم در اجرا ملموس تر می شود. مشارکت عمومی مؤلفه ی بنیادین برنامه ریزی خوب است. طرح جامع و فراگیر طرحی است که با مردم انجام شده باشد نه برای مردم.

همان طور که در تعاریف مختلف از مشارکت و مشارکت اجتماعی برمی آید، هدف اساسی از مشارکت توسعه است تا حدی که اندیشمندان آن را مترادف با توسعه دانسته اند بنابراین محقق شدن توسعه در کشورهای جهان بیش از هر چیز به مشارکت فعال و وفاق اجتماعی مؤثر افراد و سازمان ها در جامعه وابسته است. فقدان این مشارکت و وفاق اجتماعی زمینه ی بر خورد و اختلاف و تضاد را در میان عملکرد بخش های مختلف جامعه را فراهم می سازد و بخش اعظم منابع کمیاب این کشورها صرف مقابله با عوارض نامطلوب این برخوردها می گردد.

از آنجایی که پژوهش و تحقیق هم یک ابزار در خدمت توسعه جامعه است و راهی است که از طریق آن می توان در فرایند و جریان توسعه وارد شد، در این جریان یا فرایند مشارکت اجتماعی نیز به عنوان مؤلفه ای کلیدی نقش بازی می کند و همان طور که گفته شد در مواردی به جای توسعه که هدف است می نشیند؛ اما یکی از مهم ترین انتظارات پژوهشگران در تحقیقات مختلف حضور و مشارکت فعال افراد و سازمان ها در تحقیق است و این حضور بدون دادن داده ها و اطلاعات واقعی و دقیق به پژوهشگران محقق نخواهد نشد در نتیجه اگر این حلقه مفقوده یعنی داده های واقعی با مشارکت ملی و همگانی در امر پژوهش عملیاتی شود می توان پیش بینی کرد که به واسطه تحقیقات می توان برنامه ریزی های مفید و کاربردی داشت و نتیجه آن ارتقا و توسعه جامعه خواهد بود.

از مهم ترین ویژگی های انسان جستجوگری و به دنبال حق بودن است. تحقیق هم از ریشه حق گرفته شده است؛ بنابراین اهمیت و ضرورت پژوهش و تحقیق نه تنها برای تک تک انسان ها بلکه برای جامعه بر کسی پوشیده نیست. برنامه ریزی در هر سطحی نیاز به داده هایی دارد که بهترین و منطقی ترین راه رسیدن به داده های دقیق، علمی و واقعی، تحقیق است و اما نکته ای که در این زمینه نباید از آن غافل شد این است که پژوهشگر هر قدر هم حرفه ای باشد تا سایر شرایط از جمله شرایط اجتماعی، فرهنگی و... در محیط تحقیق مهیا نباشد نمی تواند به داده های قابل اعتماد و واقعی دست یابد. پس در این زمینه بایستی شرایطی فراهم شود تا داده های واقعی جمع آوری و براساس آن ها برنامه ریزی صورت گیرد. یکی از پیش نیازهای اصلی پژوهش مشارکت و به عبارتی همراهی جامعه است که در اصلاح جامعه شناسی " مشارکت اجتماعی " نامیده می شود. در این مبحث بیشتر به معنای این مفهوم و ارتباط آن با پژوهش پرداخته خواهد شد.

واژه مشارکت از حیث لغوی به معنای درگیری و تجمع برای منظوری خاص است. در باب معنای لغوی آن بحث های فراوانی شده است، ولی در مجموع می توان جوهره ی اصلی آن را درگیری، فعالیت و تأثیرپذیری دانست. مشارکت مردم به معنای همکاری داوطلبانه و ارادی آن ها در فرآیند توسعه است. مشارکت مردم در روند توسعه از چنان اعتباری برخوردار است که توسعه را معادل مشارکت دانسته اند. مشارکت فرآیند تصمیم گیری و حل مشکل است و درباره ی افراد و گروه هایی به کار می رود که منافع، علائق، تخصص و دیدگاه های مختلف دارند و برای نفع رساندن به کسانی کار می کنند که تصمیم ها و اقدامات بعدی شان بر آن ها تأثیر گذار خواهد بود.

مشارکت بخش جوهری و اساسی رشد انسان و توسعه ی اعتماد به خود، ابتکار، سربلندی، فعالیت، مسئولیت پذیری و تعاون اجتماعی است. بدون چنین توسعه و تحولی در درون مردم تلاش و اقدام برای امحای فقر و توسعه نیافتگی، اگر غیرممکن نباشد، دست کم با مشکلات عدیده ای مواجه خواهد بود.

به نظر گائوتری، «مشارکت فرایندی اجتماعی، عمومی، یک پارچه، چندگانه، چندبعدی و چند فرهنگی است که هدف آن کشاندن همه مردم به ایفای نقش در همه مراحل توسعه است» (از کیا و غفاری، ۱۳۸۳: ۲۹۰). گسترش مشارکت تأثیر به سزایی در کاهش فقر، رفع سوء تغذیه، تأمین کمترین میزان خدمات عمومی، توسعه ی فرصت های شغلی، بهبود بهره وری درآمد، افزایش تولید کشاورزی و مواد غذایی، تأمین امنیت در اجتماع و خانواده دارد.

پژوهش، فن‌آوری و علوم انسانی

یادداشتی از: دکتر محمدرضا حمیدی
عضو هیئت علمی دانشگاه

های یک جامعه دارد؛ بنابراین شگفت نیست که امروزه در کنار بررسی «نقش علوم انسانی در فناوری‌ها»، سخن از «نقش فن‌آوری‌ها در تغییر علوم انسانی» به میان می‌آید. همچنان که فناوری‌های ارتباطی، شاید بیش از هر اندیشه و اندیشه ورزی، در کم کردن تعصبات نژادی و فرقه ای نقش ایفا کرده باشند؛ درون گرایی یا برون گرایی را دچار تغییرات مفهومی و مصداقی کرده و اخلاق جدیدی را به وجود آورده است. بار دیگر بر اندیشمندان علوم انسانی است که این مسئله را بررسی و پایش کنند تا در حد امکان، از آثار سوء بکاهند و بر بهره‌وری‌های مثبت از فن‌آوری‌ها بیفزایند.

درواقع در گرگ‌ومیش دوران تازه، که بیم و امیدهای فراوان ناشی از رشد فناوری‌های گاه در عناوین طنزآمیزی همچون «دنیای قشنگ نو» نمود یافته، آنچه که حقیقتاً بیم یا امید را می‌آفریند صرف فناوران نیست؛ بلکه پشت زمینه‌ی انسانی‌پیدایش یا بهره‌وری از این فناوری‌ها و نیز توان پایشی نخبگان در پیش‌بینی، زدودن یا دست‌کم کاستن از نقش‌های منفی آن‌هاست. این نکته‌ای است که اگر نادیده انگاشته شود یا به گونه‌ی شایسته به آن توجه نشود، تأکید فراوان بر دانش‌های فناورانه‌ی جدید، افزون بر ایجاد تغییرات ناخواسته و شاید ناگوار در ارزش‌ها، عملاً ابزاری خطرناک و در خدمت اندیشه‌های تاریک خواهد بود. البته این سخن به آن معنا نیست که نخست باید علوم انسانی تکلیف همه‌چیز را مشخص کند؛ امری که نشدنی و نابردانه است. همچنان که نمی‌توان به انتظار نشست تا پس از پیدایش فن‌آوری‌ها و دگرگون کردن ارزش‌ها و هنجارها، اندیشمندان علوم انسانی به اندیشه‌ی اصلاح برآیند؛ بلکه این دو در کنار یکدیگر نیاز به درهم تنیدن و بالیدن دارند.

روشن بودن اهمیت علوم انسانی در ارتباط با فن‌آوری‌ها، سخن دیگری را به میان می‌آورد: اهمیت پژوهش‌های نوآورانه در علوم انسانی. اگر آن‌گونه که صاحب نظران گفته‌اند، پژوهش به معنای فرآیندی روش‌مند، بر پایه‌ی یافته‌های پیشین و به‌منظور دست‌یابی به یافته‌های نو یا اصلاح یافته‌های دیگر باشد، نوآوری بخش جدانشدنی از پژوهش‌هاست. با این همه، نوآوری در علوم انسانی - به‌ویژه در علوم دینی و معرفتی - همواره با گونه‌ای نگاه احتیاط‌آمیز نگریسته می‌شود؛ چراکه ساختار شکنی در چنین دانش‌هایی، معمولاً با حساسیت‌های ویژه‌ی خود همراه خواهد بود. به نظر می‌رسد هرچه عرصه‌ی آزاداندیشی و تضارب‌آرا در این زمینه‌ها بازتر شود، شکوفایی بیشتری را شاهد خواهیم بود.

فرارسیدن هفته‌ی پژوهش در هر سال، فرصتی را برای بازاندیشی در بایسته‌های پژوهش‌های نوآورانه و فناوری‌های پیشرفته فراروی علاقه‌مندان به دانش قرار می‌دهد. به‌ویژه آن‌که بیانیه‌ی گام دوم انقلاب اسلامی، به‌عنوان نقشه‌ی راهبردی و بلندمدت حرکت علمی کشور، در صدر توصیه‌های خود، به «علم و پژوهش» دعوت و توصیه می‌کند. اهمیت این دو مسئله در جوامع دانشگاهی بر کسی پوشیده نیست؛ بلکه سخن تنها از روش‌های ایجاد یا بهبود وضعیت این دو است. در این میان، جایگاه علوم انسانی نیز - خواه تجربی و خواه ناطربی - همواره مورد نقد و نظر قرار می‌گیرد. جایگاه علوم انسانی و پژوهش‌های آن در پیدایش یا سوگیری فناوری‌های مدرن، هیچ‌گاه مورد توافقی همه‌گیر نبوده است: البته این نقش - از لحاظ توصیفی و نه توصیه‌ای - انکارناپذیر به نظر می‌رسد. درست است که فناوری‌های بر پایه‌ی علوم تجربی ناظر به واقعیت‌ها پدید می‌آیند که ذاتاً توصیه‌پذیری ندارند؛ و درست است که گزاره‌های دربردارنده‌ی «باید‌ها» و «نباید‌ها»، نمی‌توانند بر صدق گزاره‌های حاوی «هست‌ها» و «نیست‌ها» مؤثر باشند؛ این همه به معنای نقش‌آفرین نبودن علوم انسانی در فن‌آوری‌ها نیست.

شماری از پژوهشگران برآنند که علوم انسانی، «زمینه» را برای پیدایش، کاربرد یافتن یا نیافتن برخی فناوری‌های فراهم می‌کند؛ هم‌چنانکه تا اندیشه‌ی «بایستگی کشف حقیقت در دعاوی جنایی» مورد پذیرش واقع نشود، فناوری‌های پیرامون تعیین هویت و... زمینه‌ی پیدایش یا بالیدن پیدا نمی‌کنند. همچنین علوم انسانی - خواه از دسته‌ی صرفاً اندیشیدنی (مانند فلسفه) و خواه از دسته‌ی آزمودنی‌ها باشند، نقشی سلبی و بازدارنده در مورد فن‌آوری‌ها دارند؛ چنانکه اندیشه‌ی «ناروایی کشتارهای جمعی»، از پیدایش برخی فن‌آوری‌ها پیشگیری کرده یا پایش آن‌ها را موجه می‌کند.

اگرچه برخی نقش‌ایجابی علوم انسانی در فناوری‌ها را به چشم تردید نگریسته‌اند، به نظر می‌رسد که این نقش اساسی علوم انسانی و معرفتی، جنبه‌ی ایجابی و آفرینندگی پررنگی دارد: هرگاه ارزش‌های کلان جامعه، خواه در سطح عمومی و خواه در سطح نخبگان، تعالی بگیرد یا به پستی بگراید، سمت‌وسوی فناوری‌ها نیز تغییر کلان خواهند داشت؛ از سویی نیز وارد شدن فناوری‌های به‌زندگی افراد - خواه فن‌آوری‌های بومی و خواه بیگانه - ظرفیت ایجاد تغییراتی را در ارزش

پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی

یادداشتی از: دکتر یدالله مهر علیزاده
عضو هیئت علمی دانشگاه

توسعه پایدار است. بررسی موقعیت کنونی پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی در سطح ملی و استان خوزستان و دانشگاه شهید چمران طی شش برنامه توسعه با نوسانات فراوانی مواجه بوده است. با وجود تجربه گسترده و سابقه تاریخی شکل‌گیری دانشگاه نوین در ایران و همچنین وجود پنج برنامه توسعه قبل از انقلاب از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۵۶ و پنج برنامه توسعه بعد از انقلاب از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۴ با این همه، هنوز رابطه مناسب و بهینه‌ای بین سه ضلع مثلث دانشگاه، دولت و جامعه بیرونی شکل نگرفته است. پژوهش و فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی در ابهامات و سردرگمی به سر می‌برد.

بدون شک توسعه پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی وابسته به محیط درونی و بیرونی دانشگاه است. تعاملات بین ذی‌نفعان درونی و ذی‌نفعان بیرونی هسته اصلی سیاست‌گذاری و هدایت و ارتقای سطح علم و فناوری و نوآوری است. دانشگاه‌ها در جهان و ایران به‌طور کلی در سه زمینه تربیت نیروی انسانی، پژوهش و ارائه خدمات مشاوره علمی به صنعت و دستگاه‌های اجرایی فعالیت دارند. دانشگاه‌ها در دو حوزه نظری (مانند دانشگاه‌های دولتی و آزاد و غیرانتفاعی) و علمی کاربردی و فنی و حرفه‌ای (دانشگاه علمی کاربردی، فنی و حرفه‌ای، دانشگاه‌های صنعتی و وابسته به دستگاه‌های اجرایی) در خصوص تربیت و پژوهش‌های نظری و کاربردی در کشور ایران نقش‌آفرینی می‌کنند. دانشگاه‌های نظری به لحاظ مأموریت، اهداف، روش‌های آموزش و پژوهش، برنامه درسی، ساختار مدیریتی و سازمانی و شیوه پاسخگویی به نیازهای دانش و ذی‌نفعان تقریباً از رویکردهای مشابهی برخوردارند؛ اما دانشگاه علمی کاربردی و فنی حرفه‌ای به دلیل ماهیت خود رویکرد متفاوتی را در دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد موردتوجه قرار داده است. مرور تاریخ آموزش عالی در ایران نشان می‌دهد کوشش‌های متعددی که برای پیوند میان صنعت و دانشگاه صورت گرفته است؛ اما عمدتاً به نتیجه‌ای آرمانی نرسیده است. بیگانه بودن صنعت و دانشگاه باعث برآورده نشدن نیازهای تخصصی بازار کار از یک‌سو و بروز پدیده بیکاری دانش‌آموختگان از سوی دیگر بوده است. تشدید این نارسایی باعث شد از اواخر دهه‌ی شصت و اوایل دهه هفتاد، توجه به آموزش‌های فنی - حرفه‌ای و علمی - کاربردی در برنامه کار کشور قرار بگیرد.

اما در بررسی پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی و روابط سه‌گانه دانشگاه، صنعت و دولت چه چالش‌هایی می‌توان برشمرد؟

توسعه علم، پژوهش و فناوری و نوآوری چندلایه و نیازمند یک بستر مناسب است. به همین دلیل است که صاحب‌نظران و جامعه‌شناسان علم بر اهمیت تعاملات و ارتباطات به‌عنوان سازوکار اصلی تکوین و تولید پژوهش و فناوری و نوآوری تأکید دارند. شبکه‌سازی تعاملات و ارتباطات علمی در درون سازمان‌های آموزشی و پژوهشی و نیز فراتر از مرزهای این نهادها همواره یکی از عوامل تأثیرگذار بر تولید و گسترش دانش بوده است. این ارتباطات زمینه ایجاد انسجام و هماهنگی در جامعه علمی، تعامل دیدگاه‌ها و ترکیب ایده‌های فناورانه و نوآورانه را فراهم خواهد ساخت.

دیدگاه‌ها در زمینه‌ی شبکه‌سازی تعاملات اجتماعی و علمی متعدد است؛ اما دو رویکرد کلی برون‌گرا و درون‌گرا قابل بحث است. رویکرد برون‌گرا بر نهادی شدن روابط اجتماعی علم و کارکردهای اجتماعی آن در جوامع مختلف و بر ارتباط میان عوامل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با کارکرد نظام علم متمرکز است. در رویکرد درون‌گرا، علم مستقل تلقی و به عوامل و متغیرهای درون اجتماع علمی توجه می‌شود. اجتماع علمی مفهومی کلیدی در این رویکرد است که خود به عنوان یک نظام یا به تعبیر بهتر، خرده‌نظام در مقابل جامعه کلی محسوب می‌شود. از این دیدگاه، پیشرفت علم قائم به وجود اجتماع علمی است. در این رویکرد عوامل بیرون از علم چندان اهمیت ندارد، بلکه تأکید بیشتر بر خود نظام علمی است.

تعاملات و ارتباطات در اجتماع علمی همواره متأثر از علایق و انتظارات بهره‌برداران درونی و بیرونی محیط‌های علمی است. ارتباط علمی یا نظام ارتباط در علم، پژوهش و فناوری مبتنی بر انتقال اطلاعات و نتایج فعالیت‌های علمی از طریق شبکه متخصصان و نظام بازبینی از سوی همکاران علمی یا دانشجویان و استادان است که بر اساس آن فعالیت‌های تحقیقی دانشمندان ارزیابی می‌شود. همچنین، شامل مبادله و انتقال مستقیم یا غیرمستقیم اطلاعات و نتایج فعالیت‌های علمی میان دانشمندان و نهادهای علمی از طریق کانال‌های ارتباطی است. مقصود از ارتباطات و تعاملات علمی، روابط گروهی، همکاری‌ها و تعاملات رویاروی اجتماعی یا علمی - پژوهشی استادان در درون و بیرون محل کار است. هر چند انقلاب اینترنتی و انقلاب صنعتی چهارم و فناوری جدید ارتباطی امکان ارتباط دانشمندان بدون دیدار یکدیگر را فراهم ساخته است؛ ولی هنوز تماس‌های شخصی بین دانشمندان یا استادان و دانشجویان برجسته آنان، مثل دو هزار سال پیش، صورت اساسی اجتماعات علمی را تشکیل می‌دهد. از این منظر موضوعاتی مانند پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی یکی از حوزه‌های مهم بحث و اندیشه‌ورزی برای

در بررسی زیرساخت‌های پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی و شبکه‌سازی روابط سه‌گانه دانشگاه، صنعت و دولت چند تناقض و ابهام اصلی وجود دارد که متأسفانه بعد از سال‌های متمادی برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری گسل این ناهماهنگی فزون‌تر شده است

اولین تناقض و ابهام از محیط‌های دانشگاهی شروع شده است. دانشگاه‌ها بی‌هدف و بدون توجه به مبانی نظری و مأموریت مشخصی در کشور به‌صورت کمی گسترش پیدا کرده‌اند. به‌طور کلی می‌توان تفاوت بین دانشگاه علمی کاربردی و دانشگاه‌های نظری را در حوزه‌های زیر نشان داد:

۱. ماهیت آموزش (فناوری اولین داشته در مقابل آموزش نظری اولویت دارد)

۲. محیط آموزشی (محیط کار در مقابل محیط فیزیکی دانشگاه)

۳. مدرسین (خبرگان در مقابل اعضای هیئت علمی تمام‌وقت)

۴. دانشجو (ورودی خاص و شاغل و مرتبط با پروژه تحقیقاتی در مقابل ورودی عام)

۵. برنامه مبتنی بر الگوی مهارت - محور (تحلیل شغل) در مقابل دانش‌بنیان

۶. ارزشیابی (عملی و بخشی نظری در مقابل اندکی نیز عملی)

۷. شرایط اجرا (هدف خاص، مدت معین، در مقابل عام و تکرارپذیر)

۸. متقاضیان اجرای دوره (متغیر و منعطف در مقابل ایستا و یکسان)

مشکل اصلی دانشگاه‌های ایران آن است که در این هشت عامل به‌صورت ناهماهنگ و نامشخص دانشگاه‌های نظری و علمی کاربردی و فنی و حرفه‌ای مأموریت و وظایف اصلی خود را کم کرده‌اند؛ و هم‌اکنون شاهد یک بی‌نظمی مفهومی و مأموریتی در کلیت نظام آموزش عالی کشور هستیم. چنین بی‌نظمی موجب شده تا دانشگاه‌ها به‌خوبی نتوانند در سه حوزه تربیت نیروی انسانی، پژوهش و ارائه خدمات مشاوره به‌صورت مطلوب انجام‌وظیفه کنند. از این رو دانشگاه (هم دانشگاه‌های نظری و هم علمی کاربردی و فنی و حرفه‌ای) از مسیر و ریل اصلی خود خارج شده است.

چنین روندی موجب شده است در دانشگاه‌ها سیستم مناسبی برای تحقیق شکل نگیرد و با وجود توسعه تحصیلات تکمیلی اما موضوعات رساله‌های در سطح و مرز دانش و کاربردی نباشند. تاکنون برنامه‌های متنوع و روشنی در نظر گرفته نشده است که افراد در حال تحصیل و دانش‌آموختگان را به تحقیق وادارد. تحصیل کرده‌ها از دل صنعت بیرون نیامده‌اند تا کارآزموده باشند و استادان دانشگاه‌ها که به تحقیق می‌پردازند بیشتر کسانی هستند که از صنعت اطلاعات کمی دارند. از طرفی با اینکه اکثر متصدیان اصلی صنعت کشورمان دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها هستند، وقتی که به مسئولیتی می‌رسند با دانشگاه بیگانه می‌شوند. اکنون در موقعیتی هستیم که دانشجو، استاد و دانشگاه به دلیل دوری از صنعت از آن آگاهی زیادی ندارند.

دومین تناقض از محیط صنعت شروع می‌شود. اصولاً دانشگاه‌های زمانی رشد می‌کنند که تقاضایی از بیرون برای درخواست

پژوهش و مشاوره وجود داشته باشد. صنعت ایران به دلایل ساختاری، سیاسی، مدیریتی و فرایند و از همه مهم‌تر بین‌المللی در طی پنج برنامه‌ی بعد از انقلاب دچار آسیب‌های جدی شده است. به‌گونه‌ای که تقاضای واقعی برای پژوهش به حداقل رسیده است. لذا مشاهده می‌شود بی‌نظمی در قانون عرضه و تقاضای پژوهش در صنعت دولتی و بخش نحیف خصوصی ایران به وجود آمده است.

دانش‌آموختگان صنعت نیز که خود خروجی‌های دانشگاه هستند با دانشگاه بیگانه می‌شوند. تصور می‌کنند که دانشگاه را در امور صنعتی، کم‌تجربه است و تلاشی هم برای آشنایی و ارتباط برقرار نمی‌کنند. لذا دور باطلی مستمراً تکرار می‌شود و هر دو هم مدام همدیگر را به کم‌کاری و عدم ارتباط متهم می‌سازند. پیامد آن شده است که محدود بودن ارتباط دانشگاه با صنعت منجر به آن شده است که تحقیق و نوآوری در صنعت کمتر به وجود آید و اتکا به فناوری خارجی ادامه پیدا کند.

سومین تناقض ناشی از عملکرد نامطلوب دولت طی برنامه‌های پنج ساله بوده است. به‌طور کلی دولتی در ایجاد یک بستر مناسب اجتماعی فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ناموفق بوده است. تاریخ تحولات سیاسی سال‌های اخیر ایران به‌ویژه از صدر نهضت مشروطه که نخستین خیزش سیاسی - اجتماعی ایران در عصر جدید بود، ظهور انقلاب اسلامی، صف‌بندی‌های عقیدتی بعد از شکل‌گیری دولت جمهوری اسلامی در ایران، رفتار سیاسی مردم در رابطه با انتخابات دوره‌های مختلف مجلس شورای اسلامی، مجلس خبرگان، ریاست جمهوری، شوراها، اسلامی شهر و روستا بیانگر دگرگونی و تنوع درخواست‌ها و مطالبات مردم بوده است. تنوعاتی که هم‌زمان با آن دولت‌ها یوقت نتوانسته‌اند بستر و شرایط مناسبی برای بروز استعدادهای ملی و محلی فراهم سازند. در این خصوص مشخص است که نهاد دولت-ملت در ایران و یا دولت به‌عنوان تبلور جامعه سیاسی ایران در مواجهه با تحولات سیاسی - اجتماعی همواره فاقد استراتژی مشخص اقتصادی بوده است و یا اگر هم بوده در اجرا ناموفق شده است. نمونه بارز آن تصویب سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی است که با همه مزایای آن اما به دلایلی نادرست عمل کردن دولت در اجرا با مشکل مواجه شده است. مردم درصددند تا به هر طریقی راه مناسبی برای خروج از هرج‌ومرج ناشی از اقتصادی سیاسی پیدا کنند؛ اما برای تحقق این هدف، مردم، سیاست‌مداران و کل کشور هزینه‌های سنگینی را متحمل شده‌اند.

به‌طور کلی ماهیت دولت و مردم، چگونگی ارتباط حکومت با مردم و نقش و جایگاه مردم در تعیین حاکمیت، ماهیت قدرت قوای سه‌گانه و چگونگی نظارت و کنترل قدرت در میانی اقتصادی و فرهنگی و سیاسی کشور توسط دولت‌های وقت به‌خوبی توصیف و تبیین نشده است. وجود چنین دولت‌هایی بعد از انقلاب منشأ التهابات و منازعات سیاسی عدیده‌ای شده است که به‌طور زیادی موجب تضعیف فعالیت‌های اقتصادی، تولیدی و آموزشی را در کشور فراهم ساخته است.

در این سطح تجارب کشورهای پیشرفته و درحال توسعه به‌ویژه کشورهای جنوب شرق آسیا نشان می‌دهد که با وجود وجود دیدگاه‌های مختلف سیاسی در آن کشورها، رابطه مطلوبی بین دولت، صنعت، نظام‌های آموزش و مهارت‌سازی شکل گرفته است. چنین رابطه‌ای در کشور ایران هنوز شکل نگرفته است.

درواقع، به دلیل شرایط تاریخی و فرهنگی و عدم ثبات دولت‌ها و سیاست‌گذاری‌های مختلف در ایران ظرفیت‌های اجتماعی مناسب برای مهارت‌سازی ضعیف هستند. به دلیل تعهد پایین کارفرمایان برای کارآموزی به‌ویژه در شرکت‌های کوچک و متوسط در خیلی از بخش‌های اقتصاد، کارفرمایان برای سرمایه‌گذاری در فن‌آوری‌های جدید یا بالا بردن سطح مهارت‌های نیروی کار بی‌میل و رغبت هستند. زیرا به دلیل شرایط اقتصادی بیمار کشور و وجود انحصارت ویژه می‌توانند بدون سرمایه‌گذاری در نیروی انسانی و مهارت‌سازی، به سود موردنظر خود دست یابند. چنین شرایطی موضوع ارتقاء مهارت را در کشور با مشکل

روبرو کرده است. این مسئله در سطح آموزش عالی کشور حادثر است. باوجود اینکه جهانی‌شدن تأثیرات زیادی بر دانشگاه‌ها و مدیریت و برنامه‌ریزی‌های آموزش و درسی در سطح جهان وارد ساخته است، در دانشگاه‌های ایران این تأثیرات محدود بوده است. سیر تحول تغییرات مدیریتی گرایشی به سمت عدم تمرکز را نشان می‌دهد؛ اما به دلایل ذکرشده مانند دوگانگی حاکمیت و نظریه‌های سیاسی و ایدئولوژیکی موجود در کشور، عدم توانایی در بسترسازی فرهنگی برای همراهی با تغییرات، فقدان برنامه‌ریزی راهبردی در دانشگاه‌ها موجب شده تا سیاست‌گذاران آموزش عالی کشور نتوانند از ظرفیت‌های موجود بهره‌برداری کرده و امکان تثبیت سیاست‌گذاری‌های راهبردی در آموزش عالی برای مقابله با جهانی‌شدن در کشور ایران با محدودیت‌های ساختاری روبرو شود.

به‌عنوان‌مثال: ارتباط بین دانشگاه و صنعت مستلزم برخی پیش‌نیازهاست و به نهادهای میانجی نیاز دارد. مراکز علمی برای آنکه بتوانند ایده‌های دانشجویان را به ثروت تبدیل کنند شرکت‌های تازه‌تأسیسی را مثل شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک علم و فن‌آوری تشکیل دادند که امروزه تعداد زیادی مرکز رشد در دانشگاه‌ها و بخش‌های صنعتی وجود دارد و پارک علم و فناوری در مراکز استان و مراکز سازمان مدیریت صنعتی با بیش از ۵۰ سال سابقه در مشاوره، آموزش و پژوهش و انتقال دانش فنی و مهارتی و مدیریتی شکل‌گرفته است و دولت باید تلاش نماید تا به دنبال یافتن راه‌حل منطقی، پارک‌های علمی و فناوری را با صنعت مرتبط سازد؛ زیرا تقاضا و عرضه در کنار یکدیگر می‌تواند ارتباط درست و پایداری را ایجاد کنند. تبدیل دانشگاه، به دانشگاه‌های صنعتی یار می‌تواند ایده‌ی خوبی برای افزایش هرچه بیشتر صنعت و دانشگاه شود، بدان معنا که در یک استان، دانشگاه‌های استانی را به صنایع استانی گره زنییم تا مشکل صنایع استان در این دانشگاه‌ها رفع شود و از طرف دیگر دانشجویان بتوانند پژوهش‌های کاربردی را در این زمینه انجام دهند.

در همین خصوص توجه شما را به یکی از گزارش‌ها مهم مرکز مطالعات مجلس شورای اسلامی جلب می‌کنم که به‌خوبی ابعاد بحران کنونی روابط دانشگاه، صنعت و دولت را تشریح کرده است:

بر اساس نتایج پژوهش مرکز مطالعات مجلس شورای اسلامی ارتباط صنعت و دانشگاه در ایران ابعادی مسئله‌زا یافته است و چالش‌هایی جدی در این حوزه وجود دارند این چالش‌ها در حوزه دانشگاه عموماً عبارت‌اند از:

- تمرکز دانشگاه‌ها بر آموزش
- ناهمخوانی برنامه‌ها و متون درسی دانشگاه‌ها با مقتضیات صنعت و بازار کار
- زمان‌بر بودن تحقیقات دانشگاهی در حوزه صنعت و چالش‌هایی چون
- خرد بودن بسیاری از صنایع و عدم نیاز به دانش تخصصی و فناوریانه
- بی‌توجهی به تحقیق و توسعه در واحدهای صنعتی
- غیررقابتی بودن بسیاری از صنایع تأکید و تمرکز بر واردکردن فناوری در نزد بسیاری از مدیران صنایع و به‌تبع آن رانت‌های احتمالی ناشی از ورود فناوری
- بخشی‌نگری و ترجیح منافع فردی، گروهی و سازمانی بر منافع ملی در بسیاری از بخش‌های صنعتی و ناپایداری مدیریت‌ها

از سویی دیگر برخی رویه‌ها و چالش‌ها در سایر حوزه‌ها همچون مالیات و بیمه (مالیات چندگانه بر پژوهش و دریافت تا یک‌سوم از اعتبارات پژوهشی توسط سازمان تأمین اجتماعی بدون داشتن ضابطه قانونی)، هم‌چنین عدم التزام دستگاه‌ها به مصوبات شورای عالی عتف، نبود نظام کاهش ریسک (بیمه پژوهش) و ... وضعیت نامناسب ارتباط صنعت و دانشگاه را پیچیده‌تر کرده و بر وضعیت مسئله‌زای آن افزوده است.

بر اساس نتایج این پژوهش چالش‌های یادشده بیشتر از آنکه متأثر از نبود یا خلا قانونی در این زمینه باشند، ناشی از وجود برخی نارسایی‌های ساختارها و البته در خصوص روندها، عدم نظارت کافی و عالی‌ه دستگاه‌های نظارتی خصوصاً مجلس شورای اسلامی تلقی می‌شوند هرچند که اصلاح مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی و حل مشکل بیمه قراردادهای پژوهشی نیازمند اصلاح قانون است، باوجود این برای بهینه کردن ارتباط صنعت و دانشگاه لازم است دانشگاه‌ها رسالت پژوهشی خود را نیز موردتوجه قرار دهند، تأمین منابع مالی دانشگاه صرفاً به کمک‌های دولتی و راهکارهای آموزشی خلاصه نشود، برنامه‌های درسی دانشگاه متناسب با اقتضات صنعت و بازار بازننگری شوند، سامانه فناوری ارتباط با صنعت در وزارت صنعت، معدن و تجارت ساماندهی شود. بودجه کافی از سوی دستگاه‌های اجرایی برای تحقیق و توسعه اختصاص یابد، قانون اختصاص نیم تا سه درصد از اعتبارات دستگاه‌ها به پژوهش مورد توجه جدی واقع شود، درصدی از فروش بنگاه‌های تولیدی و صنعتی (۱ یا ۲ در هزار) به پژوهش اختصاص یابد. فضای انحصاری در برخی صنایع از میان برداشته شود، شورای عالی عتف فعال شود و دستگاه‌های اجرایی سیاست‌های آن را در حوزه پژوهش اجرا کنند، به بیمه تجاری‌سازی محصولات و پژوهش از طریق صندوق شکوفایی و نوآوری توجه شود و سازوکارهای اجرایی آن تدوین شوند. مواد (۳۸) و (۴۱) قانون تأمین اجتماعی به‌گونه‌ای اصلاح شوند که بیمه قراردادهای پژوهشی از سوی تأمین اجتماعی نوعی مالیات قلمداد نشود، ردیف مستقلی برای طرح‌های کلان ملی در بودجه اختصاص یابد و نظارت کافی برای محصول گرا کردن این پروژه‌ها صورت گیرد، زمینه‌سازی برای اجرایی کردن مفاد قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان انجام شود و نظام ملی نوآوری طراحی و پیاده‌سازی شود.

البته باید به این نکته نیز توجه داشت که در یک نگاه کلان و ساختارگرایانه ایجاد ارتباط مطلوب و ساختارمند میان پژوهش، فناوری و تعاملات اجتماعی و علمی مستلزم آن است که دو نهاد صنعت و دانشگاه بتوانند نیازهای یکدیگر را پاسخ دهند. به‌عبارت‌دیگر اگر شرط ارتباط مناسب میان این دو برآورده‌کردن نیازهای هر یک توسط دیگری است، این امر در کوتاه‌مدت و به‌راحتی امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین توسعه و گسترش کمی و کیفی شبکه تعاملات و ارتباطات به عنوان سازوکار اصلی تکوین و تولید پژوهش و فناوری و نوآوری باید فراتر از مرزهای فیزیکی دانشگاه و صنعت موردتوجه قرار داده شود. آن‌هم تعاملاتی که در سایه تحولات گسترده علم ارتباطات به‌طور مستمر در حال تغییر و ظرفیت‌سازی است.

فعالیت ۷۵ شرکت در مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه

دکتر سید رضا علوی زارع
مدیر مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه

صورت لزوم ثبت اختراع ایده، تشکیل گروه کاری مرتبط با زمینه فعالیت واحد فناور، تعیین مشاور فنی طرح، تهیه برنامه کسب و کار طرح برای ورود به دوره رشد و ساخت نمونه اولیه طرح دست یابند. وی ادامه داد: پس از آن مرحله رشد به مدت سه سال سپری می‌شود که در این مدت، واحدهای فناور مستقر در مرکز رشد با استفاده از امکانات، خدمات و حمایت‌های مرکز، ایده فناورانه خود را اجرا و توانایی‌های لازم برای حضور فعال در بازار و تجاری سازی نتایج را کسب می‌کنند. مدیر مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز، افزود: این دوره با فراهم نمودن شرایط لازم برای استقلال واحدهای فناور، رهگذر مناسبی برای تبدیل واحدهای فناور به مجموعه‌های فعال و موفق اقتصادی است.

عملکرد مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز

ردیف	شرح	۱۳۹۸	تا آذر ۱۳۹۹
۱	مجموع شرکت‌های مستقر	۷۴	۷۵
۲	شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های خلاق مستقر	۱۵	۱۶
۳	اشتغال ایجادشده توسط شرکت‌های مستقر	۵۲۳	۴۵۰
۴	دفتر تحقیق و توسعه شرکت‌ها (R&D)	۱۰	۱۱

مدیر مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز از فعالیت ۷۳ شرکت فناور در این مرکز خبر داد و گفت: مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه در راستای حمایت از ایده‌های نو دانشجویان، استادان، مبتکران و محققان و نیز ایجاد زمینه‌های لازم برای فعالیت‌های اقتصادی اشتغال‌زا، مبتنی بر فناوری‌های نوین، در این دانشگاه ایجادشده است. دکتر سید رضا علوی زارع به مناسبت هفته پژوهش و فناوری، افزود: این مرکز سال ۱۳۸۶ به صورت رسمی فعالیت خود را با مجوز قطعی از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری آغاز کرد.

وی با اشاره به اهداف مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز، اظهار کرد: **بسترسازی برای تجاری سازی دستاوردهای تحقیقاتی، ایجاد زمینه‌های کارآفرینی و حمایت از نوآوری و خلاقیت، ایجاد فضای لازم برای گسترش و رشد واحدهای کوچک و متوسط دانش‌بنیان و همچنین تولید و توسعه محصولات و فرآیندهای دانش‌بنیان قابل عرضه به بازار، از اهداف این مرکز است.**

مدیر مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز در خصوص خدماتی که در این مرکز ارائه می‌شود، عنوان کرد: حمایت مالی در قالب وام ۵۰۰ میلیون ریالی، تأمین محل کار (به صورت اجاره)، ارائه خدمات آزمایشگاهی، کارگاهی، مشاوره های حقوقی، مالی و بازاریابی و برگزاری دوره‌های آموزشی برای رشد و ارتقای واحدهای فناور از جمله این خدمات است؛ از دیگر مزایای حضور در مرکز رشد می‌توان به قرار گرفتن در یک فضای پژوهشی و ایجاد هم‌افزایی اشاره کرد.

علوی زارع در خصوص نحوه جذب، پذیرش و استقرار در مرکز رشد دانشگاه، گفت: افراد صاحب ایده پس از مراجعه به تارنمای <http://rosht.scu.ac.ir> و دریافت و تکمیل فرم ایده‌محوری به همراه مدارک مربوط به طرح به مرکز رشد مراجعه می‌کنند؛ طرح‌ها پس از بررسی اولیه، از نظر فنی و اقتصادی داوری می‌شوند و در صورت مثبت بودن نتایج داوری با تأیید شورای فناور مرکز رشد، صاحبان طرح مجوز استقرار در مرکز را دریافت می‌کنند.

مدیر مرکز رشد واحدهای فناور دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: داشتن ایده‌ی مبتنی بر فناوری و نیاز بازار و گروه کاری متناسب با زمینه‌ی فعالیت و ارائه برنامه کسب‌وکار از سوی شرکت‌های متقاضی دوره، رشد از معیارهای پذیرش در این مرکز است.

علوی زارع اظهار کرد: واحدهای فناور طی دو مرحله «رشد مقدماتی» و مرحله «رشد» در این مرکز تحت حمایت قرار می‌گیرند که مدت‌زمان مرحله رشد مقدماتی شش ماه است؛ واحدهای مستقر در این مدت باید به مواردی از جمله ثبت شرکت و در

تحصیل ۶۰۰ دانشجوی غیرایرانی در دانشگاه شهید چمران اهواز

دکتر کریم لویمی مطلق
مدیر همکاری‌های علمی و بین الملل دانشگاه

مدیر دفتر همکاری‌های علمی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: هم‌اکنون بیش از ۶۰۰ دانشجوی غیر ایرانی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه مشغول به تحصیل هستند.

دکتر کریم لویمی مطلق، بیان کرد: سال گذشته ۲۶ فرصت مطالعاتی و تحقیقاتی کوتاه مدت به دانشجویان دکتری و اعضای هیئت علمی این دانشگاه اختصاص داده شده که از ابتدای امسال تاکنون برای ۱۹ نفر از دانشجویان دکتری تشکیل پرونده داده ایم و از این تعداد هشت نفر موفق به دریافت حکم فرصت تحقیقاتی شده‌اند؛ همچنین هفت مقاله از اعضای هیئت علمی این دانشگاه در سیمنارهای بین‌المللی ارائه گردیده است.

وی اظهار کرد: در یک سال گذشته (هفته پژوهش پارسال تا امسال) با تلاش‌های انجام شده در حوزه روابط بین‌الملل توانسته‌ایم سایت انگلیسی دانشگاه را راه اندازی کرده و با جمع‌آوری و ترجمه‌ی اطلاعات مربوط به دانشکده‌ها و اعضای هیئت علمی، آنها را در سایت انگلیسی دانشگاه بارگذاری نماییم.

*موفقیت پروپوزال پروژه‌های Uni-TEL و IoTrain در فراخوان سال ۲۰۲۰ برنامه‌ی اراسموس پلاس

لویمی مطلق افزود: در راستای بین‌المللی‌سازی دانشگاه و همچنین ارتباط با دانشگاه‌های جهان نیز در یک سال گذشته اقداماتی انجام شده است که از جمله آن می‌توان به قرارداد با دانشگاه چارلز کشور چک برای جابجایی دانشجویان و اعضای هیئت علمی، برگزاری کارگاه آموزشی معرفی فرصت‌های جابه‌جایی در قالب برنامه‌ی اراسموس پلاس و برگزاری سمینار فرصت‌های تحقیق و پژوهش در کشور آلمان اشاره کرد.

وی تصریح کرد: هم چنین از دیگر اقدامات مهم دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی دانشگاه می‌توان به پروژه‌ی IoTrain (کارشناسی ارشد مهندسی IoT) با مشارکت سایر دانشگاه‌های شرکت کنند اشاره کرد که این پروژه موفق به دریافت بودجه از اتحادیه اروپا شد.

مدیر دفتر همکاری‌های علمی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید چمران اهواز، افزود: پروپوزال این پروژه با دریافت امتیاز خوب از میان یک هزار و پنج پروپوزال ثبت شده در فراخوان سال ۲۰۲۰ برنامه‌ی اراسموس پلاس، موفق به دریافت اعتبار مالی گردید. وی افزود: همچنین پروژه‌ی مدرن‌سازی و بین‌المللی‌سازی مؤسسات آموزش عالی ایران از طریق توسعه‌ی برنامه‌ی آموزشی

گروهی مبتنی بر تکنولوژی تسهیل‌کننده‌ی یادگیری (TEL) در رشته‌های مهندسی و STEM (علوم، تکنولوژی، مهندسی، ریاضی) موسوم به پروژه UNI-TEL توسط اتحادیه‌ی اروپا پذیرفته شد و به آن اعتبار مالی تعلق گرفته است؛ این پروژه در قالب برنامه‌ی اراسموس پلاس تعریف شده و در سال ۱۳۹۸ با همکاری سه دانشگاه اروپایی و هفت دانشگاه ایرانی از جمله دانشگاه شهید چمران اهواز برای دریافت اعتبار مالی از اتحادیه‌ی اروپا به ثبت رسیده است.

*مقدمات دریافت مجوز نمایندگی امور کنسولی دانشجویان غیر ایرانی استان خوزستان از وزارت علوم

لویمی مطلق اظهار کرد: در زمینه‌ی جذب و پذیرش دانشجویان خارجی نیز سعی بر این بوده است که با اقداماتی از جمله دریافت مجوز تدریس به زبان عربی و انگلیسی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری از وزارت علوم و فراهم آمدن امکان تدریس به زبان‌های غیر فارسی در دانشگاه همچنین تاسیس و تجهیز ساختمان فیزیکی نمایندگی امور کنسولی دانشجویان غیرایرانی استان خوزستان در دانشگاه و ایجاد مقدمات اخذ مجوز نمایندگی امور کنسولی دانشجویان غیر ایرانی استان خوزستان از وزرات علوم و انتقال کلیه امور این نمایندگی (از قبیل اخذ، تمدید، ابطال و انتقال اقامت دانشجویان غیرایرانی، تمدید روادید و صدور مجوز روادید خروج و مراجعت یکبار و دیگر امور مربوطه...) از اداره پلیس مهاجرت و گذرنامه‌ی استان خوزستان به پردیس دانشگاهی گام‌های مهم و بزرگی در زمینه‌ی تسهیل ورود دانشجویان غیرایرانی به دانشگاه برداشته شود.

وی افزود: در حال حاضر بیش از ۶۰۰ دانشجوی غیر ایرانی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در دانشگاه شهید چمران اهواز مشغول به تحصیل هستند.

*برگزاری بیش از ۳۵ دوره‌ی آموزشی با مشارکت بیش از ۳۰۰ دانشجوی بین‌المللی

مدیر دفتر همکاری‌های علمی و روابط بین‌الملل دانشگاه شهید چمران اهواز، خاطرنشان کرد: همچنین مرکز آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبان‌های این دانشگاه در فاصله زمانی آذرماه سال گذشته تاکنون موفق به برگزاری بیش از ۳۵ دوره‌ی آموزشی با مشارکت بیش از ۳۰۰ دانشجوی بین‌المللی از کشورهای عراق، چک و پاکستان شده است.

*ایجاد تعهد به بین‌المللی‌سازی در حداقل ۱۵ درصد از جامعه‌ی دانشگاهی

لویمی مطلق با اشاره به فعالیت‌های تدوین شده این دفتر در آینده، افزود: ایجاد تعهد به بین‌المللی‌سازی در حداقل ۱۵ درصد

دسترسی به بیش از ۳۰۰ بانک اطلاعاتی داخلی و خارجی برای کاربران کتابخانه‌ی دانشگاه از هفته‌ی پژوهش سال قبل تاکنون میسر شد

دکتر منصور کوهی‌رستمی
رئیس کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی و اسناد دانشگاه

رئیس کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی و اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز با اشاره به تمرکز فعالیت‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه به سوی ارائه منابع الکترونیکی، گفت: از هفته‌ی پژوهش و فناوری سال قبل تاکنون توانسته‌ایم دسترسی به بیش از ۳۰۰ بانک اطلاعاتی داخلی و خارجی شامل کتاب، مقاله، پایان‌نامه و... را برای دانشگاهیان، فراهم کنیم.

دکتر منصور کوهی‌رستمی ضمن تأکید بر نقش کتابخانه‌های دانشگاهی در توسعه‌ی پژوهش گفت: دانشگاه‌ها از ارکان اساسی هر کشور به شمار می‌آیند و با تربیت نیروی انسانی متخصص و آگاه، نقشی کلیدی در توسعه و رشد فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی جوامع دارند. از این رهگذر کتابخانه‌های دانشگاهی به‌عنوان قلب تپنده‌ی دانشگاه، با ایجاد زیرساخت‌های ضروری برای انجام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی به تقویت بنیادهای علمی دانشگاه می‌پردازند.

وی افزود: مأموریت اصلی کتابخانه مرکزی دانشگاه شهید چمران اهواز تقویت فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه برای ارتقای وضعیت علمی از طریق تهیه، توسعه و تسهیل دسترسی به منابع و اطلاعات علمی موردنیاز جامعه‌ی دانشگاهی و مدیریت و بهره‌برداری از منابع علمی است.

رئیس کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی و اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز، ادامه داد: در یک سال گذشته فعالیت‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه تحت تأثیر شیوع ویروس کرونا دستخوش تغییرات اساسی در ساختارها و فرایندها شده است؛ از این رو نیاز بود کتابخانه‌ها نیز فضای خدماتی خود را برای همگام شدن با فناوری‌های نوین بازنگری کرده و برای برآوردن نیازهای اطلاعاتی جامعه‌ی دانشگاهی، ضمن تأمین انواع منابع اطلاعاتی موردنیاز، دانشگاهیان را به مهارت‌ها و ابزارهای کاربردی برای استفاده مؤثر از منابع کتابخانه تجهیز نمایند.

کوهی‌رستمی، گفت: در یک سال گذشته ۲۱ هزار و ۸۷ مقاله از پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی، مگ ایران، نورمگز و سیولیکا، یک هزار و ۴۷۵ کتاب الکترونیکی، پایان‌نامه و استاندارد، یک هزار و ۲۴۵ مقاله به‌صورت برون‌خط، ۱۴ هزار و ۸۷۵ مقاله برون‌خط آنی از سامانه الکترونیکی دانش لینگ و ۱۵ هزار و ۲۷۰ مدرک لاتین از سامانه گیگالیب مورد استفاده اساتید و دانشجویان قرار گرفته است.

وی درباره‌ی فعالیت‌های انجام شده در بخش تأمین مدرک از هفته‌ی پژوهش سال قبل تاکنون، گفت: پاسخگویی آنلاین و

از جامعه‌ی دانشگاهی از طریق آگاه‌سازی آنان از منافع و مزایای بی‌شمار بین‌المللی‌سازی و مشارکت‌دهی آنان در تدوین برنامه‌های مرتبط با بین‌المللی‌سازی، ارائه‌ی سه پیشنهادی تحقیقاتی جامع و عملی با محوریت توانمندسازی معاونت‌های پژوهشی، آموزشی و فرهنگی دانشگاه برای حرکت مستقل و هماهنگ در مسیر بین‌المللی‌سازی با استفاده از تجارب عملی و جهانی در این زمینه، شناسایی و ترویج فرصت‌ها و برنامه‌های موجود در سطح دنیا برای گسترش همکاری‌های پژوهشی و آموزشی با جامعه‌ی علمی جهان و غنا بخشیدن به سایت انگلیسی دانشگاه از طریق به‌روزرسانی مداوم آن و افزودن بخش‌های مورد نیاز جدید از مهم‌ترین برنامه‌های این دفتر است.

*تأسیس دومین مرکز آموزش زبان فارسی برون مرزی و گسترش فعالیت برای زبان سه کشور اروپایی

وی، تأکید کرد: همچنین تلاش داریم با پیگیری لازم زمینه تأسیس دومین مرکز آموزش زبان فارسی برون مرزی دانشگاه را فراهم کرده و فعالیت‌های مرکز زبان فارسی این دانشگاه از یک کشور به سه کشور اروپایی را گسترش دهیم.

*جذب بیش از ۴۰۰ دانشجوی غیرایرانی در سال

لویمی مطلق ادغان کرد: شناسایی فرصت برای اعزام مدرس زبان فارسی به کشورهای اروپایی و عربی، توسعه‌ی همکاری با دانشگاه‌های جنوب عراق، توسعه‌ی فعالیت‌های تبلیغاتی فیزیکی و مجازی برای دفتر همکاری‌های علمی بین‌الملل و دفتر پذیرش دانشجوی غیر ایرانی و جذب بیش از ۴۰۰ دانشجوی غیرایرانی در سال از دیگر برنامه‌های این دفتر است.

مجازی به کلیه درخواست‌های کاربران از جمله اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در شرایط ویژه کنونی به صورت مستمر انجام شده است؛ همچنین تأمین بیش از ۱۶۰ عنوان مدرک در قالب طرح امین (مقاله، کتاب و پایان‌نامه) و ۱۲۲ عنوان تأمین مدرک لاتین (کتاب، مقاله و استاندارد) از دیگر اقدامات صورت گرفته در این بخش است. رئیس کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی و اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز، بیان کرد: یکی از منابع پر استفاده در کتابخانه‌ها، پایان‌نامه‌ها هستند که تلاش شد با دیجیتال‌سازی این منابع خدمات این بخش نیز به صورت الکترونیکی ارائه شود. در یک سال گذشته دیجیتال‌سازی و بارگذاری فایل‌های ۷۳۷ عنوان پایان‌نامه در نرم‌افزار آذرسا برای مشاهده کلیه متن پایان‌نامه‌ها انجام شده است و اکنون امکان استفاده از ۸۴۵۹ عنوان پایان‌نامه الکترونیکی به صورت تمام متن فراهم شده است. کوهی‌رستمی همچنین در خصوص خرید منابع چاپی نیز افزود: به دلیل شیوع بیماری کرونا و برپا نشدن سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، کتابخانه مرکزی فعالیت خود در این بخش را بر توسعه منابع الکترونیکی متمرکز کرد و با دریافت اشتراک پایگاه دانش لینک، ۲۰۹ عنوان کتاب جدید شامل ۳۰۸ نسخه خریداری شده است؛ با حمایت دوستداران کتاب و کتاب‌خوانی نیز بیش از دو هزار عنوان کتاب به این کتابخانه اهدا شد.

وی افزود: با وجود تعطیلی‌های گسترده در طول یک سال قبل کتابخانه مرکزی تلاش کرد با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی، از طریق امانت حضوری خدمت لازم را به دانشجویان و استادانی که نیاز به منابع چاپی داشته‌اند، ارائه دهد. در این مدت ۲۱ هزار و ۲۹۳ جلد کتاب به کاربران امانت‌داده شده و ۱۳ هزار و ۷۵۰ جلد کتاب نیز به کتابخانه بازگشت داشته است.

رئیس کتابخانه، مرکز اطلاع‌رسانی و اسناد دانشگاه شهید چمران اهواز، خاطرنشان کرد:

همچنین از طریق نرم‌افزار مدیریت کتابخانه (آذرسا) نیز هشت هزار و ۶۴۷ درخواست تمدید امانت کتاب ثبت و فرآیند آن تأیید شده است.

کوهی‌رستمی از برگزاری شش کارگاه توان‌افزایی در سه گروه اعضای هیئت علمی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی و کتابداران به صورت وب‌نشست خبر داد و گفت: برگزاری کارگاه‌های آموزشی و کارگاه‌های سواد اطلاعاتی برای دانشجویان رشته‌های تاریخ و الهیات برای دسترسی سریع و بهینه به منابع اطلاعاتی مورد نیاز از دیگر اقدامات انجام شده است. وی همچنین با اشاره به برگزاری دو ویژه‌برنامه به مناسبت هفته کتاب، کتاب‌خوانی و روز کتابدار در آبان‌ماه امسال، بیان کرد: نشست هم‌اندیشی مدیران سابق کتابخانه مرکزی با حضور کلیه کتابداران دانشگاهی و وب‌نشست کافه کتاب نیز در این ایام برگزار شد.

دکتر کوهی رستمی در پایان افزود: بدون شک رسیدن به چشم‌انداز در نظر گرفته شده برای دانشگاه شهید چمران اهواز، نیازمند نظام کتابخانه‌ای روزآمد، مدرن و مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی است؛ در کتابخانه مرکزی دانشگاه تلاش خواهیم کرد در راستای توسعه و پیشرفت نظام کتابخانه‌ای حرکت کنیم تا بتوانیم حمایت و پشتیبانی شایسته‌ای از چشم‌اندازها، اهداف و برنامه‌های علمی، آموزشی دانشگاه انجام دهیم.

موزه علم و طبیعت دانشگاه میزبان بیش از ۳۰ هزار نفر بازدیدکننده در هفته‌ی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۸

یادداشتی از: دکتر بیژن برازنده
رئیس موزه علم و طبیعت دانشگاه

امواج ماوراءبنفش، امواج مافوق صوت، گرانش، جرم، ماده، قوانین تسلا، نسبیت خاص، نسبیت عام، ارتعاشات، نوسان‌ها، پارازیت‌گیر، اسکن‌ها، کریستال‌ها، مغناطیس، الکتریسیته فشارقوی، واندوگراف و... (از دیگر برنامه‌های این موزه است که تا پیش از شیوع بیماری کرونا برگزار شده است.

وی از ادامه کار بر روی پروژه‌ی آمارگیری جامع و دقیق کل نمونه‌های جانوری و گیاهی این موزه و ثبت رایانه‌ای آن خبر داد و بیان کرد: همچنین ادامه پروژه‌ی ساخت دستگاه القای حس بی‌وزنی و تجربه عملی درک حسی و جسمی تغییرات گرانش در مکان‌های مختلف و درک با وضعیت فضانوردان در فضا نیز در حال انجام است.

رئیس موزه علم و طبیعت دانشگاه شهید چمران اهواز، افزود: ساخت دستگاه تولید امواج ایستاده‌ی صوتی با تولید دامنه‌ی متغیر دسیبل‌ها و هرتزهای مختلف، ساخت دستگاه تولید امواج ایستاده‌ی آتشین با تولید دامنه‌ی متغیر دسیبل‌ها و هرتزهای مختلف و ساخت دستگاه مرئی‌کردن و درک اثر تغییرات تدریجی و هجومی ارتعاش و هرتز بر روی کلیه‌ی ذرات هستی، ساخت دستگاه متمرکزکننده امواج خروجی قلب و تأثیر قابل‌رؤیت آن‌ها بر روی اشیای معلق پس از اسکن و دادن توانایی‌های خاص تمرکزی به فرد از دیگر پروژه‌های در دست اقدام در موزه علم و طبیعت دانشگاه است. برازنده همچنین از ادامه پروژه‌ی ساخت دستگاه جذب و آنالیز امواج بتا و گامای مغز و QRST قلب برای تبدیل آن به امواج الکترومغناطیس و انجام پدیده Telekinesis و Psychokinesis و تأثیر قابل‌رؤیت این امواج تقویت‌شده بر روی دستگاه‌های برقی بدون دخالت برق و باطری پس از اسکن‌های ویژه و انتقال توانایی‌های خاص تمرکزی به فرد، در دست اقدام است.

وی در پایان خاطرنشان کرد: از زمان شیوع بیماری کرونا تلاش کردیم برخی خدمات از جمله کمک‌رسانی به افراد و خانواده‌های بی‌بضاعت و حاشیه‌نشین شهرها و مناطق مختلف استان خوزستان را انجام دهیم و با مشاوره و آگاه کردن افراد در خصوص چگونگی مصرف انواع مکمل‌های مؤثر دارویی و روش‌های صحیح مصرف مواد غذایی و آشنایی با استفاده از انواع مواد ضدعفونی‌کننده و عایق‌های حفاظتی در قطع زنجیره شیوع بیماری مؤثر باشیم.

رئیس موزه علم و طبیعت دانشگاه شهید چمران اهواز، گفت: در هفته‌ی پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۸ این موزه میزبان بیش از ۳۰ هزار نفر دانشجو، دانش‌آموز، استاد، مدیران دستگاه‌های اجرایی، مسئول استانی و کشوری و کارشناسان مجموعه‌های آموزش عالی، آموزش پرورش و... بوده است.

دکتر بیژن برازنده، اظهار کرد: خوشبختانه توانسته‌ایم در ارتباط با مدیران آموزش و پرورش استان خوزستان همکاری دوسویه‌ای در حوزه‌های علمی، آموزشی، پرورشی، هنری و... داشته باشیم.

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود، بیان کرد: تشکیل کلاس‌های عملی تشریح و آسیب‌شناسی بافت‌های بدن انسان و آموزش علوم پزشکی برای ۳۹ گروه از دانشجویان و دانش‌آموزان، تشکیل کلاس‌های نظری فیزیک کلاسیک و مدرن برای ۲۸ گروه از دانشجویان و دانش‌آموزان، برگزاری کلاس‌های مرتبط با محیط زیست و تاکسیدرمی حیوانات برای ۱۱ گروه از دانشجویان و دانش‌آموزان، تشکیل کلاس‌های نظری و عملی مرتبط با پتینه‌کاری و دیوراماسازی برای هشت گروه از دانشجویان استان از برنامه‌هایی است که تا پیش از شیوع بیماری کرونا در این موزه انجام شده است.

رئیس موزه علم و طبیعت دانشگاه شهید چمران اهواز همچنین از تشکیل کلاس‌های نظری و عملی تخصصی مرتبط با علوم پزشکی، پیراپزشکی، دندان‌پزشکی، داروشناسی، سم‌شناسی، خون‌شناسی، ویروس‌شناسی، باکتری‌شناسی، قارچ‌شناسی، انگل‌شناسی، جنین‌شناسی، بافت‌شناسی، اسکلت‌سازی، میکروبی‌شناسی، فیزیولوژی، ژنتیک، قلب و عروق، بیماری‌های زمینه‌ای، بیماری‌های بدخیم، بیماری‌های ایمنی، بیماری‌های واگیر، بیماری‌های ژنی، بیماری‌های اتوایمیون، انواع مواد بهداشتی، ضدعفونی‌کننده‌ها، آشنایی با اصول کار انواع وسایل ثبت علائم پزشکی (Mamo - X Ray - Sono - CT Scan - MRI - ترموگرافی - توموگرافی - PAP و وسایل آزمایشگاهی) در موزه علم و طبیعت دانشگاه شهید چمران اهواز خبر داد.

برازنده خاطرنشان کرد: تشکیل کلاس‌ها و انجام آزمایش‌های عملی مرتبط با فیزیک کلاسیک و مدرن (قوانین کلاسیک نیروی جاذبه، مکانیک، سیالات، شتاب، سرعت، عمل و عکس‌العمل، نیرو، کار، توان، انرژی، ژول، گرما، آینه‌ها، منشور و... و قوانین فیزیک مدرن از جمله واکنش‌های اتمی، زیر اتمی، کوانتوم، الکترومغناطیس، فوتون، لیزر، امواج مادون قرمز،

دانشگاه با درهای باز...

مدرسه، دانشگاه و دستاوردهای پژوهشی و فناوری

یادداشتی از: فرانک صحرایی
مدیر دبیرستان دخترانه دانشگاه (دوره دوم)

فرانک صحرایی مدیر دبیرستان دخترانه دانشگاه شهید چمران اهواز (دوره دوم) در یادداشتی با موضوع مدرسه، دانشگاه و دستاوردهای پژوهشی تأکید کرد؛ **مدرسه اصلی‌ترین کانون تعلیم و تربیت است** که بسیاری از امور تحقیقاتی ابتدایی و عمومی در آن شکل می‌گیرد؛ اما جامعه پژوهش را مترادف با دانشگاه می‌داند. در این یادداشت آمده است:

خواندن، نوشتن، آموختن و چگونه شنیدن اولین کارهای تحقیقاتی است که هر فرد در مدرسه می‌آموزد. «برونر» معتقد است: هدف آموزش، انباشتن ذهن دانش‌آموزان از معلومات نیست، بلکه هدف این است که یادگیرنده با دستیابی به تفکر منطقی برای خود تفکر منطقی و روحی جستجوگر بیاید؛ موضوعات را مانند یک مورخ بررسی کند و خود به کسب دانش بپردازد. او **دانستن را یک فرایند می‌داند نه یک نتیجه**.

مدرسه اصلی‌ترین کانون تعلیم و تربیت است که بسیاری از امور تحقیقاتی ابتدایی و عمومی در آن شکل می‌گیرد؛ اما جامعه پژوهش را مترادف با دانشگاه می‌داند. می‌دانیم که کشور ما با توسعه فاصله زیادی دارد و پژوهش صنعت رشد جامعه محسوب می‌شود؛ اما در مدارس و نظام آموزشی ما متأسفانه تحقیق و پژوهش در بین دانش‌آموزان جایگاهی ندارد و اگر علاقه‌ای هم باشد حجم زیاد مطالب کتاب‌های درسی و شیوه‌های سنتی آموزشی مجالی برای این کار نمی‌گذارد.

زمانی فرهنگ پژوهش در مدارس جایگاه اصلی خود را پیدا خواهد کرد که نظام آموزش و پرورش پویا باشد و باید این فرهنگ را در دوره ابتدایی ایجاد کرد و در دوره‌های تحصیلی بالاتر آن را بسط و گسترش داد. در اولین گام باید تغییراتی در کتاب‌های درسی اعمال شود تا از این طریق حس کنجکاوی دانش‌آموزان تأمین شود. معلمان به دانش‌آموزان بیاموزند که چگونه علمی فکر کنند؛ منطقی بیندیشند و چگونه مشاهده کنند؛ باید برای فعالیت‌های علمی دانش‌آموزان برنامه‌ریزی و آن‌ها را هدایت کرد؛ معلمان خود باید پژوهشگر باشند.

از سوی دیگر، خانواده‌ها می‌توانند به‌عنوان بستری مناسب در شکوفایی استعدادها دانش‌آموزان در تشویق، همفکری و مساعدت آنان در امر پژوهش نقش حمایتی داشته باشند؛ و مدرسه با فراهم کردن امکانات و تجهیزات مناسب فضای علمی و دسترسی به اطلاعات لازم است که پایه‌های اصلی تفکر علمی و میل به دانستن و کشف را در دانش‌آموزان ایجاد خواهد کرد. به امید اینکه در تمامی روزهای سال معلمان، دانش‌آموزان و دانشجویان به امر پژوهش اهتمام بورزند و آینده‌ای روشن و درخشان برای میهن عزیزمان رقم بزنند.

بر فراز دانش؛ در خدمت صنعت

دانشگاه شهید چمران اهواز
روابط عمومی

پمپ میله‌ای مکشی **فراز ۳۵۰**
ایمنی بیشتر، کارایی بهتر

اشتغال برای **۳۵ نفر** به‌طور مستقیم
و بیش از **۱۰۰ نفر** به‌طور غیر مستقیم

ایران **چهارمین** تولید کننده
پس از آمریکا، چین و روسیه

مقایسه «فراز ۳۵۰» و نمونه‌ی مشابه خارجی

۵۹٪ عمق برداشت بیشتر
بیش از **۱۷۵۰ متر**

۷۰٪ هزینه تولید ارزانتر
جلوگیری از ارزبری **۲۰۰,۰۰۰ یورویی** به ازای هر پمپ

۱۰۰٪ حجم برداشت بیشتر
برداشت حداقل **۱۲۰۰ بشکه** در روز

پژوهش، تدوین دانش فنی و ساخت: دانشگاه شهید چمران اهواز
شرکت فراز نوین اندیش ارون

برگزیدگان هفته‌ی پژوهش سال ۱۳۹۹ دانشگاه شهید چمران اهواز

دکتر محمد سروش

پژوهشگر برگزیده
در محور فنی مهندسی

دکتر نعیمه عنایتی ضمیر

پژوهشگر برگزیده
در محور کشاورزی

دکتر رحیم پیغان

پژوهشگر برگزیده
در محور دامپزشکی

دکتر کیومرث بشلیده

پژوهشگر برگزیده در
محور علوم انسانی

دکتر علیرضا جلیلی فر

پژوهشگر برگزیده در
محور علوم انسانی

دکتر حسین ملتفت

پژوهشگر برگزیده در
محور علوم انسانی

دکتر خلیل رنجبر

پژوهشگر برگزیده
در محور فنی مهندسی

دکتر سعید برومندنسب

پژوهشگر برگزیده
در محور کشاورزی

دکتر مجتبیٰ علیشاهی

پژوهشگر برگزیده
در محور دامپزشکی

دکتر احسان شاکرزاده

پژوهشگر برگزیده
در محور علوم پایه

دکتر فریبرز آذریناه

پژوهشگر برگزیده
در محور علوم پایه

دکتر حسین معتمدی

پژوهشگر برگزیده
در محور علوم پایه

برگزیدگان هفته‌ی پژوهش سال ۱۳۹۹ دانشگاه شهید چمران اهواز

دکتر غلامرضا اکبری زاده

دانشکده‌ی مهندسی

دکتر امین رضا نقره آبادی

دانشکده‌ی مهندسی

دکتر محمد کوتی

پژوهشگر پیشکسوت

دانشکده‌ی علوم

**دانشمندان
دو درصد برتر
براساس
میزان استنادات
سال ۲۰۱۹**

علی بوعدار

مدیرعامل شرکت فناور برتر
مرکز رشد دانشگاه

دکتر سید محمد صفی‌الدین اردبیلی

پژوهشگر برگزیده بسیجی

دکتر آرش ادیب

پژوهشگر برگزیده
در محور فنی مهندسی

دکتر ناهید پوررضا

دانشکده‌ی علوم

دکتر حمید محمد صدیقی

دانشکده‌ی مهندسی

**دانشمندان
دو درصد برتر
براساس
میزان استنادات
به کل مقالات**

دکتر حسن فرازمند

پژوهشگر برگزیده در محور
پژوهش‌های کاربردی و فناورانه

دکتر سید جعفر حجازی

پژوهشگر برگزیده در محور
پژوهش‌های کاربردی و فناورانه

دکتر علیرضا زراسوندی

فعال ترین عضو هیئت علمی
در روابط بین‌المللی

برفراز دانش!
در خدمت صنعت

پمپ میله‌ای مکشی فراز ۳۵۰

دانشگاه شهید چمران اهواز | شرکت فراز نوین اندیش ارون

